

Upravištvost: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 3493.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana, Ljub-
ljana št. 11.842. Praha čisto
78.180. Viena št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Kriza v pomorskih pogajanjih

**Možnost odgoditve celotnega problema za eno leto —
Vzroki novega spora**

London, 28. aprila. d. Angleški odgovor na francosko noto glede na pomorska po-
gajanja navaja po poročilu lista »Times«
vzroke, zakaj so francoski predlogi za An-
glo ne sprejemljivi, obenem pa vsebuje
tudi protipredloge, o katerih upajo, da bi
mogli odstraniti sedanji zastoj v pogaja-
njih. Nesoglasja so reducirana na eno sa-
mo točko. Francoska vlada namreč želi, da
bi se glavna sporna vprašanja obenem z
vprašanjem novih nadomestnih ladij iz-
ločila, zato pa skrajšala doba dogovora za
eno leto ali več, dočim želi Anglija, da bi
se sklenil pomorski sporazum med njo,
Italijo in Francijo do 1. 1936, ko poteče tu-
di londonska pomorska pogodba, in sicer
s pridržkom, da bo pomorska konferenca
1. 1935 obravnavala vprašanja, ki jih je
splošila francoska vlada.

Pariz, 28. aprila. d. »Temps«, ki ima do-
bre zveze s francoskim zunanjim mini-
strovstvom, pravi o najnovejši krizi, ki se je
pojavila v vprašanju pomorske razoro-
žitve, da gre prav za prav le za nespor-
azum. Samo ob sebi je umljivo, da se
pomorska sila, kakor je francoska, ne mo-
re odreči pravčasno nadomestilu voj-
nih ladij, ki bodo v letih 1937 do 1939 po-
stale zastarele in ki se imajo nadomestiti
z ladjami, katere se morajo logično pričeti

graditi že v l. 1935 do 1936. Če francoska
vlada v dogovoru od 1. marca ni zahtevala
pismene ugotovitve te svoje zahteve, je to
pripisati samo ozirom na znano občutljivi-
vost v Rimu.

Desničarski listi, ki so že dogovor od
1. marca grajali kot kapitulacijo in nepo-
trebno zapostavljanje francoskih življen-
skih interesov, kritizirajo angleško stali-
šče v zelo ostrih napadih. Nekateri listi
kakor »Journal des Debats« zahtevajo ce-
lo takojšnje prekinjenje pogajanj. Drugi
smatrajo za umestno, da svaere Anglijo
pred posledicami, ki bi jih imelo osnova-
nje proti Franciji naperjene angleško-itali-
janske fronte ne le za razorožitevno kon-
ferenco v prihodnjem letu, marveč tudi za
celotno politično konstelacijo v Evropi.
Pariz, 28. aprila. AA. Današnji minist-
rski svet je končal brez konkretnih rezul-
tatov, ker ni še dospel italijanski odgovor
na francoske predloge. Odločitve pred čer-
trikom ne bo. Časopisje posveča veliko po-
zornost temu vprašanju in pravi, da bo
francoska vlada najbrže predlagala Italiji
in Angliji, naj se ta zadeva odgodi do kon-
ca razorožitvene konference. Listi prizna-
vajo, da stoji francoska vlada pred izredno
težavnim problemom, in da bi s tem oro-
žala varnost Francije.

Volitev novega francoskega predsednika

**Volitve bodo 13. maja — Odpor desničarjev proti Bri-
andovi kandidaturi**

Pariz, 28. aprila. AA. Danes je predsed-
nik vlade predložil predsedniku republike
v podpis dekret, s katerim se sklicuje na
dan 13. maja velika narodna skupščina k
izvolitvi novega predsednika republike.

Pariz, 28. aprila. AA. Na današnji seji
ministrskega sveta, ki se je vršila pod
predsedstvom predsednika republike Dou-
merguea, je predsednik republike podpisal
ukaz o sklicanju velike narodne skupščine
v svrhu izvolitve novega predsednika re-
publike. Na seji je dalje zunanji minister
Briand podal poročilo o zunanji-političnem
položaju, v kolikor se tiče pogajanj o po-
morskem sporazumu in pripravljanih del
za bližnje zasedanje Društva narodov.

Pariz, 28. aprila. d. Franklin Bouillon
smatra, da je prišel čas za ostro kampanjo
proti Briandu kot eventualnemu kandidatu
za predsednika republike in še bolj proti
njegovi izvolitvi sami. Na shodu, ki ga je
sklical v to svrhu, je poudarjal, da bi mo-
glo biti povsem izključeno, da bi imel Bri-
and žalostno hramost za kandidacijo. Bilo
bi nečuvno, da bi prišel v elizejsko pala-
čo politik, ki je delal za sistematično oja-
čanje Nemčije.

Pariz, 28. aprila. AA. Predsednik Doumer-
gue je podpisal danes odlok, s katerim sta
sklicani obe zbornici na zasedanje v Ver-
sailles za izvolitev novega predsednika. S
tem je stopila volilna propaganda v zadnjo
fazo, dasi niso bili proglašeni oficijelni
kandidati. Največ upanja za izvolitev ima
predsednik senata Paul Doumer, ki bo
otvoril zakonodajno skupščino. To velja le,
ako se odreče kandidaturi za predse-
dno zunanji min. Briand ne bo spre-
jel kandidature, dasi ga pozivajo njegovi
prijatelji, da jo sprejme. Drugi kandidat bo
najbrže Albert Lebrun, ki bo zbral glasove
Poincaréja in njegovih prijateljev. Za to
mesto se poteguje tudi predsednik zboru-
ce Ferdinand Bouisson. Med drugimi kan-
didati sta tudi Painlevé in Maginot.

Pariz, 28. aprila. AA. Predsednik Doumer-
gue je podpisal danes odlok, s katerim sta
sklicani obe zbornici na zasedanje v Ver-
sailles za izvolitev novega predsednika. S
tem je stopila volilna propaganda v zadnjo
fazo, dasi niso bili proglašeni oficijelni
kandidati. Največ upanja za izvolitev ima
predsednik senata Paul Doumer, ki bo
otvoril zakonodajno skupščino. To velja le,
ako se odreče kandidaturi za predse-
dno zunanji min. Briand ne bo spre-
jel kandidature, dasi ga pozivajo njegovi
prijatelji, da jo sprejme. Drugi kandidat bo
najbrže Albert Lebrun, ki bo zbral glasove
Poincaréja in njegovih prijateljev. Za to
mesto se poteguje tudi predsednik zboru-
ce Ferdinand Bouisson. Med drugimi kan-
didati sta tudi Painlevé in Maginot.

Hitlerjevci zahtevajo odstop Hindenburga

**Oster afront nemških fašistov proti državnemu pred-
sedniku, svojemu nekdanjemu oboževancu**

Berlin, 28. aprila. s. Aretacija dr. Göbbel-
sa je izvala pri narodnih socializistih divjo
gonjo proti državnemu predsedniku Hin-
denburgu. Narodno - socialistična državno-
zbornica frakcija je sprejela izjavo, ki pravi
med drugim:

»Narodno - socialistična državnozbornica
frakcija svari državnega predsednika v ime-
nu zatiranih in teroriziranih Nemcev, naj
jih po svoji dolžnosti in na podlagi ustave
ščiti pred kršitvami zakona od strani pa-
lamentarne večinske koalicije ali pa naj,
če tega ne more ali neče storiti, poda ostavo-
ko. Svoje odgovorno mesto naj prepusti Hin-
denburg drugemu nacionalnemu državne-
mu predsedniku, ki ga bodo nanovo dolo-
čili njegovi bivši volilci.«

Ta vojna napoved Hindenburgu je izzvala
razumljivo v svoj javnosti veliko pozor-
nost. Da so bili ekstremni nacionalni krogi
že nekaj časa v opoziciji proti državne-
mu predsedniku, je bilo znano, vendar v
političnih krogih niso bili pripravljeni, da si
bo druga največja frakcija državnega zbora
v svoj javnosti prisvojila zahtevo gotovih
velenjskih krogov, da naj državni pred-
sednik odstopi.

Interesantno je v zvezi s tem, da je bil
iz krogov ljudske stranke postavljen kon-
kretni predlog, naj se drž. predse. Hinden-
burg imenuje za doživljenskega predsednika
Nemčije. Sličen predlog je izšel svojetčasno
tudi iz vrst mladonemškega reda.

Vojne operacije proti upornikom na Madeiri

**Vladne čete so se izkrcale in zavzele več uporniških postojank — Tujci
so nastanjeni v nevtralnem pasu**

Lizbona, 28. aprila. AA. Službeni komu-
nikacijski pravi, da se je oddelk vladnih čet
izkrcal 20 km severnozhodno od Funchala
in porušil radiopostajo. Po daljšem boju
z uporniki se je zopet umaknil na vojne
ladje. Ujel je 16 vstašev. Akcije so pod-
pirala letala in vojsne ladje.

Lizbona, 28. aprila. d. Vladi je započela
proti revolucionarjem na Madeiri vojne
operacije. V Canisalu, ki je oddaljen 20
km od Funchala, so se izkrcale portugal-
ske vladne čete, ki so zasedle brezlično
postajo, katero je branilo 70 revolucionar-
jev s štirimi strojnimi. Nato so se por-
tugalske vladne čete zopet vkrcale, ker
tamkaj prodiranje na kopnem ni bilo mo-
gote. Vlada letala so utrjene postojanke
revolucionarjev v Funchalu obmetavala s
bombami ter jih obstrlevala, pri čemer
so uničila več topov revolucionarjev.

London, 28. aprila. AA. Portugalske če-
te so pričele vojne operacije proti upor-
nikom na otoku Madeiri. Angleški državljani
na otoku so nastanjeni v hotelih, ki jih stražijo
angleški mornarji. Vladne in uporniške če-
te so priznale to ozemlje za nevtralen pas.

London, 28. aprila. AA. Portugalske če-
te so pričele vojne operacije proti upor-
nikom na otoku Madeiri. Angleški državljani
na otoku so nastanjeni v hotelih, ki jih stražijo
angleški mornarji. Vladne in uporniške če-
te so priznale to ozemlje za nevtralen pas.

Iz Španije

Madrid, 28. aprila. AA. Vojno ministrstvo
je pozvalo večje število oficirjev, naj poda-
jo ostavko, ali pa naj preidejo v rezervno,
ker je vlada sklenila, da zniža vojsko.

Madrid, 28. aprila. AA. Bivši komunistič-
ni voditelj Trocki je naprosil špansko vlado,
da mu dovoli naselitev v južni Španiji.
Poročajo, da bo vlada njegovi prošnji naj-
brže ugodila. Zahtevala bo samo, da opu-
sti vsako politično delovanje.

Letalska tekma na Češkem

Beograd, 28. aprila. AA. V Plznu bo 1.
2. in 3. maja mednarodna letalska tekma,
katere se bo udeležila tudi eskadrila ju-
goslovske aviacije. Jugoslovski tek-
movalci bodo vzleteli jutri z bežanijskega
letališča proti Plznu. Odletela bodo tri le-
tala: eno letalo tipa Moth z motorjem Gib-
sy, ki ga bo vodil g. Tadija Sondermajer
in dve letali tipa Sigir z motorjem Wal-
ter z gg. Aleksandrom Mitrovičem in Dra-
gijo Stanisavljevičem.

Albanija snuje vojno mornarico

Tirana, 28. aprila. AA. Poročajo, da se
vrše med Albanijo in Italijo pogajanja za
ustanovitev albanske vojne mornarice.
Italija bi odstopila v tem primeru Al-
baniji okopno križarko, ki bi bila jedro bo-
doče albanske vojne mornarice.

Zaključitev milanskega velesejma
Milan, 28. aprila. AA. Sredi je bil za-
ključen enajsti mednarodni velesejem. Se-
nator Puricelli je pri tej priliki obrazložil
domačin in inozemskim razstavljalcem
uspehe letošnje prireditve.

Nova nemška oklopnica

Berlin, 28. aprila. AA. Dne 19. maja
opoldne bo predsednik Hindenburg krstil
prvo nemško malo oklopnico »Ersatz-
-Preussene«. Slavnost bo zaključena z re-
vijo vojnih ladij. Hindenburg jo bo opazoval
s križarke »Königsberg«.

AVSTRIJA POZVANA V ŽENEVO

**Službeno obvestilo glede razprave o carinski uniji pred svetom DN
— Nemci računajo na podporo Italije**

Dunaj, 28. aprila. d. Po uradnem poročilu
je avstrijska vlada prejela včeraj povabilo
tajništva Društva narodov, naj pošlje svo-
jega zastopnika k razpravi sveta Društva
narodov o nemško - avstrijskem carinskem
protokolu. Zvezna vlada je v svojem odgo-
voru povabilo sprejela ter imenovala za
svojega zastopnika podkancelarja in zuna-
njega ministra dr. Schöbela.

Berlin, 28. aprila. d. K poročilu rimske
»Tribune«, da razpravljajo v Rimu, Londo-
nu in Parizu o vprašanju, ali bi ne bilo pri-
merno, da bi se že pred majskim zaseda-
njem Društva narodov in pred razpravo o
avstrijsko - nemškem carinskem načrtu v
Ženevi sklical finančni kontrolni odbor, ki
je bil osnovan 1. 1922, ob dovolitvi posojila
Avstriji in ki naj bi proučil, ali ni avstrijsko
- nemški carinski načrt v nasprotju z
ženevskim protokolom iz 1. 1922., izjavljajo
politični krogi, da ima ta predlog očitno
namen, izposlovati mnenje odbora, ki v re-
šnici več ne obstoja in ki se mora šele na-
nov vzpostaviti od držav, ki so 1. 1922. do-
volile Avstriji posojilo. Pravna možnost
vzpostavitve tega kontrolnega odbora bi bila
po dunajskem mnenju podana samo v pri-
meru, ako bi jamstva za avstrijsko posojilo
ne zadostovala več in če bi postalo ravno-

težje avstrijskega gospodarstva močno ogro-
ženo.

Dunaj, 28. aprila. s. V dunajskih uradni-
h in tudi diplomatskih krogih ne vedo nič-
esar o nameri, o kateri poročajo iz Rima, da
naj bi kontrolni odbor za posojilo Društva
narodov iz 1. 1922. proučil vprašanje nem-
ško - avstrijske carinske unije. Ta odbor je
bil ustanovljen z drugim ženevskim proto-
kolom in so v njem zastopani po en zastop-
nik Anglije, Francije, Italije in Češkoslova-
ške. Ta odbor bi imel določiti pogoje in po-
drobnosti, če bi Avstrija za predjume po-
trebovala garancije tujih vlad ter urejati
podrobnosti do plačevanja. Finančno mini-
strstvo je dobilo sedaj nalog, naj obvesti
kontrolni odbor, da v sedanjem finančnem
položaju Avstrije ni najmanjšega povišanja,
ki bi upravičeval odbor za posredovanje in
da bo Avstrija v primeru izvedbe carinske
unije nesprenmenljivo skrbela za redno obre-
stno službo iz samostojnih carinskih dohod-
kov.

Vlada namerava izvesti ta korak že v
prihodnjih dneh, da bi s tem preprečila
vse eventualne kombinacije. Glede politične
strani zadeve smatrajo tukaj, da Italija ne
bo hotela podpirati Francije in Češkoslova-
ške proti obema nemškima državama.

Ženeva, 28. aprila. s. Države, ki so pod-

pisale avstrijski protokol iz oktobra 1922,
so bile s posebnim obvestilom tajništva Dru-
štva narodov opozorjene, da je bilo vpraša-
nje združljivosti tega protokola z namera-
vano nemško - avstrijsko carinsko pogodbo
postavljeno na dnevni red sveta Društva
narodov v maju. Dopis priporoča državam,
naj imajo v primeru, če jih bo svet Društva
narodov povabil, pripravljeno zastopstvo za
udeležbo na posvlednjih svetih v Ženevi.

Dunaj, 28. aprila. d. »Neues Wiener Tag-
blatt« poroča, da so interna dela za pripra-
vo oficijelnih pogajanj o carinski uniji z
Nemčijo že v polnem teku. Pogajanja, ki se
vrše pod vodstvom trgovskih zbornic s po-
sameznimi industrijskimi zvezami, se tičejo
v prvi vrsti stališča do nameravane skupne
zunanje tarife, kakor tudi vprašanje notra-
njega razmerja obeh držav, zlasti glede vna-
snih carin in drugih možnosti zaščite av-
strijske produkcije. Posamezne avstrijske
industrije so že stopile v stik s sorodnimi
nemškimi industrijami. Smatrajo, da bodo
ta oficijelna pogajanja najprej vodila do
zaključitve okvirne pogodbe, ki bo že vse-
bovala določbe o definitivnem osnovanju ca-
rinske unije ter dogovore za gotovo prehod-
no dobo. Ta okvirna pogodba bo nato izpo-
polnjena z nadaljnjimi posameznimi dogo-
vori.

Trgovinska pogajanja Avstrije s sosedi

**Pričetek novih trgovinskih pogajanj z Italijo in Češkoslovaško — Raz-
prava o avstrijskih predlogih v Beogradu — Četrta novela k avstrijs-
ski carinski tarifi**

Dunaj, 28. aprila. d. Pogajanja z Italijo
o dodatnem dogovoru k trgovinski po-
godbi se bodo pričela v kratkem, morda
že prve dni maja, in sicer bržkone v Ri-
mu. Toda pogajanja s Češkoslovaško se
bodo v kratkem nadaljevala. V zadnjem
stadiju pogajanj se je pokazala na češko-
slovaški strani gotova popustljivost, ki pa
jo Avstrija še vedno ne smatra za za-
dostno.

Trgovinska pogajanja z Jugoslavijo so
se včeraj pričela v Beogradu. Predvsem se
vrše razgovori o stališču in predlogih av-
strijske vlade. V smislu že prej dosežene
ga sporazuma bodo po teh razgovorih po-
gajanja prekinjena, da bo lahko jugoslo-
venska delegacija obvestila pristojna mi-
nistristva o avstrijskih predlogih. Pogaja-
nja se bodo nato nadaljevala v drugi po-
lovi meseca na Dunaju ali pa v Beogradu.

Sporna vprašanja, ki se tičejo četrte no-
vele k carinski tarifi še vedno niso po-
polnoma razčiščena, vendar pa bo minist-
rski svet že na svoji prihodnji seji končno
odločil o vsebini vladnega predloga. Ne-
soglasja se tičejo predvsem višine agrar-
nih carin, kakor tudi gotovih industrijs-
kih carin (za Thomasovo železno in druga
gnojila), proti katerim se izrekajo agrarci.
Izpremembe prvotnega osnutka bodo tudi
zato potrebne, ker je cela vrsta predloga-
nih carinskih zvišanj naperjena naravnost
proti emški konkurenci, kar je postalo
brezpredmetno v trenutku, ko se dela za
carinsko unijo z Nemčijo.

Trgovinska pogajanja z Italijo
o dodatnem dogovoru k trgovinski po-
godbi se bodo pričela v kratkem, morda
že prve dni maja, in sicer bržkone v Ri-
mu. Toda pogajanja s Češkoslovaško se
bodo v kratkem nadaljevala. V zadnjem
stadiju pogajanj se je pokazala na češko-
slovaški strani gotova popustljivost, ki pa
jo Avstrija še vedno ne smatra za za-
dostno.

Debata o ekspoziju dr. Beneša

**Nemški socialni demokrati v ČSR proti zunanji politi-
ki dr. Beneša**

Praga, 28. aprila. h. Od zgodnjih jutra-
njih ur do 20. zvečer je zboroval zunanji
odbor parlamenta, ki je razpravljal o ek-
spoziju zunanjega ministra dr. Beneša gle-
de na nemško-avstrijsko carinsko unijo.

V debati so govorili madžarski klerika-
lec Szüle, nemški nacionalce Kalina, nem-
ški socialni demokrat Pohl, neki komunist,
nato češki klerikalec Svetlik, agrarec Hn-
dek in končno slovaški klerikalec Onder-
ček. Prva dva govornika sta govorila proti
Beneševemu stališču. Enako stališče je za-
vel tudi komunistični govornik.

Zanimiva je bila izjava nemškega soci-

alnega demokrata Pohla, čigar stranka je
v vladi in ki je govoril o nemško-avstrijs-
kem carinskem načrtu slično ter ga pod-
piral z istimi argumenti kakor dunajski
tisk. Ob koncu svojega govora je izjavil,
da njegova stranka ni zadovoljna s pot-
jo, ki jo je pokazal dr. Beneš, in zato ne
more biti govora, da se v zunanji politiki
nadaljuje sedanja politična smer, ne glede
na to, da je njegova stranka v vladi. S
političnim delom ekspozije in njegovimi
posledicami socialni demokrati niso zado-
voljni. Govornik slovaških klerikalec je
govoril za Beneševu stališče.

Rumunija se pripravlja na volitve

**Parlament bo najbrž že te dni razpuščen — Volitve bodo junija —
Stranke že sklepajo volilne bloke**

Bukarešta, 28. aprila. d. V političnih kro-
gih vlada splošno prepričanje, da bo pa-
rlament že v par dneh razpuščen. Nove
volitve bi se v tem primeru vršile že meseca
junija. Vse stranke so na to že pripravlje-
ne in vsestransko se vrše pogajanja za vo-
lilne sporazume. Ministrski predsednik
Jorga je poslal svojim strankarskim prija-
teljem pismo, v katerem izjavlja, da ne mi-
sli, aktivno sodelovati pri volitvah in da
prepušča stranki, da se odloči kakor misli,
da bo prav. Jorgovci se zadnje dni pogaja-
jo za liberalno stranko in zatrjuje se, da je
že dosežen sporazum za enoten volilni blok.

Bukarešta, 28. aprila. s. »Adevărul« po-
roča, da je prišlo v narodno kmetski

stranki do nesoglasij. Bivši ministrski
predsednik Maniu je posebno ogorčen za-
radi tega, ker Mironescu ni skušal vsaj
tako dolgo držati vlade, da bi se bil on
vrnil v Rumunijo. Maniu se namerava v
kratkem umakniti na svoja posestva v
Transilvaniji.

Danes dopoldne je novi zunanji mini-
ster Ghica prevzel posle. Finančni mini-
ster Argetojanu je imel ob tej priliki nanj
kratak nagovor.

V četrtki bo prispel semkaj pariški po-
slanik Cesariu. »Cuventul« pravi, da bo
poslanik najbrž do večera ostavko, ker je
izšlo v pariškem tisku več protirumu-
nskih člankov.

Rusko-italijanska trgovinska pogodba

Rim, 28. aprila. AA. Časopisje navdušeno
pozdravlja zaključitev rusko-italijanske
trgovinske pogodbe, ki so jo podpisali v po-
nedeljek. Časopisje poročajo, da je italijan-
ska vlada prevzela jamstvo za 75% vseh
plačil, ki bodo razdeljena na 25 mesecev
po dobavi blaga. Rusija bo naročila električni
materijal, umetna gnojila, avtomobile, ke-
mične produkte, parnike z najmodernejšo
opremo itd. Ruska naročila v ladijedelnih
ne smejo prekorajiti 100 milijonov lir.

Rim, 28. aprila. AA. Davi je bila tu po-
pisana italijansko-ruska trgovinska pogoda.
Tako so stopili v veljavo razni trgo-
vinski dogovori, ki so bili sklenjeni meseca
avgusta Rusija bo naročila v Italiji za 350
milijonov blaga.

Nesreča italijanskega letala

Rim, 28. aprila. AA. Na vojaškem letali-
šču v Paviji je zadelo potniško letalo ob
električni drog. Pri tem je bila ubita ena
oseba.

Incident na predavanju dr. Löbeja v Pragi

Praga, 28. aprila. h. Češki in nemški so-
cialni demokrati so imeli nocoj ob 8. pre-
davanje predsednika nemškega državnega
zbora dr. Paula Löbeja, ki je predaval o fa-
šizmu, demokraciji in socializmu v Evropi.
Ko je stopil Löbe na govorniško tribuno, so
razvili socialisti veliko rdečo zastavo z na-
pisom: »Priateljstvo!« V tem hipu so ne-
vidni storilci vrgli v dvorano številne smrd-
ljive bombe, kar je dvignilo med udeleženci
 silen hrup in trušč. Posredovati je morala
policija, ki je odstranila iz dvorane nekaj
bakenkrajclerjev, ki so imeli atentat z
bombami na vesti.

Poincaré ozdravel

Pariz, 28. aprila. d. Poincaréju so zdrav-
niki zopet dovolili sprehode po Bouillon-
skem gozdu. S politiko se ne sme baviti,
niti ne z volitvami za predsednika republi-
ke niti s političnimi posli v departementu
Bar le Duc. Ko se bo njegovo zdravje oja-
čilo, bo odšel na svoje posestvo na deželi.

Seja vlade

Beograd, 28. aprila. AA. Danes od
11. do 13. se je vršila pod predsedni-
štvom ministrskega sveta in ministra
notranje zadeve generala Petra Živko-
vića seja ministrskega sveta, na kateri
so razpravljali o tekočih zadevah.

Eksplodije v Zagrebu

Beograd, 28. aprila. AA. Neznana
oseba je položila snovi pod grm v par-
ku na Trgu kralja Tomislava v Zagre-
bu pet zavojev z razstrelivom. Stirje
zaboji so eksplodirali v času od 3.50
do 5.30 jutraj; peti zavoj so našli ne-
eksplozivni. Eksplozija ni napravila
nikake škode. Preiskava je v teku.

Konferenca Novinarske male antante

Bukarešta, 28. aprila. AA. Radnor poro-
ča: Novinarji, ki so tukaj zastopani na
konferenci Novinarske male antante, so
včeraj položili venec na grob neznanega
junaka. V imenu jugoslovenskih novinar-
jev je govoril direktor Zivančević, v ime-
nu češkoslovaških pa direktor Svichowek.
Danes je sprejel novinarje predsednik
vlade prof. Jorga, jutri pa bodo sprejeti
v avdienci pri kralju.

Nastopna avdijenca poslanika Pešića

Pariz, 28. aprila. AA. Belgijski kralj Al-
bert je sprejel danes v avdienci jugoslo-
venskega poslanika generala Pešića, ki mu
je izročil svoja akreditivna pisma.
Ko je general Peter Pešić predal svoja
akreditivna pisma belgijskemu kralju je
odšel z vsem osebjem poslanštva na grob
Neznanega junaka in položil krasen venec
z jugoslovenskimi trakovi. V spremstvu
poslanika so bili jugoslovenski častniki, ki
študirajo v Belgiji. Pred grobom Neznane-
ga junaka je poslanika pozdravil v imenu
belgijskega vojnega ministrstva polkovnik
Coltin.

Seja VZS

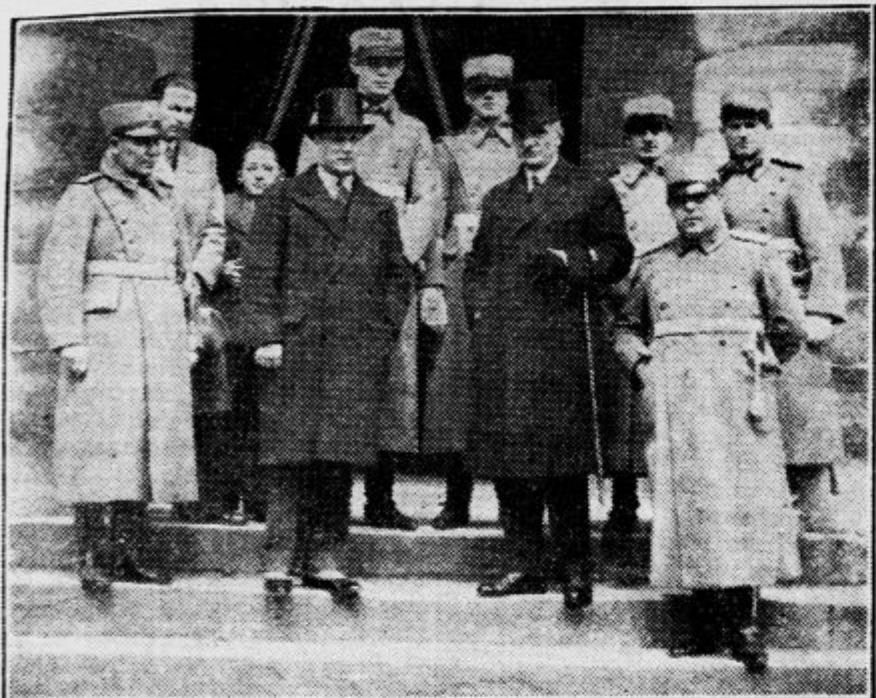
Beograd, 28. aprila. AA. Vrhovni zako-
nodajni svet je imel sejo od 16. do 18.30.
Konkna je bila razprava o zakonskem
predlogu o umetniških šolah in zakon-
skem predlogu o delavnicah. Kot referenti
ministrstva so prisostvovali seji inspektor
ministrstva za prosveto Peter Krstić, svet-
nik finančnega ministrstva Mjusić, in-
spektor ministrstva za zgradbe Dragu-
tin Maslač in referenti ministrstva za tr-
govino in industrijo. Prihodnja seja bo
jutri ob 16. Na dnevnem redu bo zakonski
predlog o muzejih in čuvanju starin.

Spominska svečanost za generalom Hadžićem v Pragi

Praga, 28. aprila. h. V ponedeljek dne 4.
m

Naši kraji in ljudje

Naše zastopstvo na pogrebu Augusta Gauvaina

Pri pogrebu velikega našega prijatelja publicista Gauvaina, ki je Jugoslaviji izvršil mnogo dragocenih uslug, je našo državo zastopala pričujoča delegacija, fotografirana pred cerkvijo St. Pierre du Gros Caillon. V prvi vrsti od desne na levo: polkovnik Predić, naš vojni ataše v Parizu, poslanik minister Spalajković in legacijski svetnik Cincar-Marković, zadaj pa poleg naših oficirjev zastopnik jugoslovenskega dijaštva Miljuš.

Uspehi propagande v ČSR za naše morje

Ustanovitev Jadranske straže v Brnu

Brno, 27. aprila.

Namen Jadranske straže ni samo zainteresirati jugoslovensko javnost za naše morje, temveč tudi vzbujati pri ostalih slovanskih narodih zanimanje za naš Jadranski. Ni čudno, da je ta ideja našla najbolj ugodna tla v češkoslovaški republik, kjer tudi že imamo sorodno organizacijo: »Društvo bivših mornarjev in udeležencev narodne vstaje na Jadranu«. To društvo, ki samo nima možnosti povečanja v številu članstva in podružnic, je dalo pobudo za ustanovitev Jadranske straže v ČSR. Naloga češkoslovaške JS je le propagandnega značaja za slovensko morje, za katero so Čehi z uporabo v Boki Kotorski doprinesli dovoljne žrtve. JS smo do sedaj imeli le v Pragi, kjer je že dokaj stara in popularna institucija. Skupno z društvom mornarjev-revolucionarjev izdaja v Pragi že šesto leto revijo »Moře Slovane«. V Brnu je sicer že 1923 delovala JS, a to le kot odtok AD »Jugoslavije«; žal delovanje ni bilo dolgotrajno.

Po tržaškem procesu posveča češkoslovaška javnost Jugoslaviji čedalje večjo pozornost. Ustanovljanje in razvoj jugoslovenskega dijaštva ima jako ugodna

tla. In tako je v petek 24. t. m. bila v Brnu ustanovljena podružnica JS. Pripravljali odbor, katerega so tvorili po dva člana Društva bivših mornarjev-revolucionarjev, ČJ-Lige in AD »Jugoslavije«, je uporabil propagandno potovanje tajnika centralne uprave JS v Splitu g. dr. Rubića, da je zvečer po njegovem predavanju sklical ustanovni občni zbor.

Dr. Ivo Rubić, ki sta ga spremljala predsednik praške JS Lukšić in redaktor Urbani, je prispel s praškim brzovlakom v petek popoldne. Na postaji so mu priredili lep sprejem člani imenovanih korporacij. Ob 19. je predsednik pripravljalnega odbora inž. Krečmer otvoril zborovanje ter takoj podal besedo dr. Rubiću, ki je v predavanju »Jadranski in njegov pomen za Slovane« orisal zanimanje posameznih slovanskih narodov od najstarejših časov do današnjih dni ter podal v kratkem obliki sosednjimi narodi za slovanski Jadranski. Po predavanju in po sprejetju pravil je bil izvoljen za predsednika JS inž. Filkuš, v odbor pa inž. Ursini in inž. Fikkuš, znana prijatelja Jugoslovenov in delavca ČJ-Lige, ter še dva člana AD »Jugoslavije«. Večina prisotnih se je takoj vpisala v društvo.

Največje praznovanje naših muslimanov

Nastanek in pomen Kuršana - Bajrama

Ljubljana, 28. aprila.

Danes je pričetek tridnevnega največjega muslimanskega praznika Kuršana - Bajrama. Ker je med našim narodom tudi mnogo pripadnikov islamske veroizpovedi, smo se obrnili do prijatelja muslimana, ki nam je dal o tem prazniku naslednje podatke:

»Kuršan-Bajram so dnevi hadžijskega - romanja. Ze dolge veke potujejo v teh dneh sto in stotisoči muslimanskih vernikov iz vseh delov sveta, da skupno izpolnijo božjo farzo (dolžnost) tam, kjer se je začel islamski verski pokret: v Mekki in Medini. Ogromne množine teh roman-

jev pustijo doma v tih dneh svoja vsakdanja običaja. V znamenje najtesnejšega zblizanja z Bogom se omejuje z ihamo in čaršafom, da se vsi tudi na videz enaki združijo v molitvi pred Bejtullahom - božjim hramom. Letos je že 1350. leto tega romanja v spominu na dneve, ko je 10.000 muslimanov pod vodstvom svojega preroka Muhameda brez boja in prelivanja krvi, v znamenju molitve in pobožnosti, z močjo Kuršanskih ajat (besed) osvojilo sebi za versko prestolico Meko ter našlo svobodno pot do Bejtullaha. Od tega velikega dogodka je Kjab simbol največje islamske dogme: Bog je eden, ni

Boga razven enega, Muhamed pa je njegov prorok.

Misel islamskega božjega edinstva je dobila naglo pristaše med vsemi rasami in narodi in razširjala se je tudi po jugoslovenski zemlji. Na naši zemlji živi mnogo muslimanov, ki se že 500 let udeležujejo v hadžiji. Misel islamskega božjega edinstva je tudi nas, jugoslovenske muslimane, duhovno prerodila ter nam globoko vcepila vdanost do Boga, resnice in pravice, ljubezen do bližnjega, posebno pa do svojega rodu in doma. Iz te ljubezni smo skozi dolga stoletja črpali moč za junško obrambo svojega doma, svojega jezika in vseh svojih narodnih svetinj. Ljubezen do domovine je naša verska dolžnost in da smo ji vedno v največji meri sledili, mora priznati vsakdo, ki brez predsodkov proučuje zgodovino.

Ta veliki praznik pa je tudi praznik dobrotljivosti. Vsak je dolžan, da da po svojih močeh kurbanski dar v pomoč revežem. Dobrotljivost je najboljši znak ljubezni do Boga in do božjih resnic in se po dobrotljivosti odlikuje ves muslimanski svet. Veliki praznik Kuršan-Bajram propagira najboljšo socialno ravnotežje, ker se v teh dneh mali izenačujejo z velikimi, veliki pa z malimi. V tem duhu želimo vsem muslimanskim bratom iskreno: »Bajram mubarek olsun!«

Požar na Dolgi nogi

Jevnica, 28. aprila.

Zasavska kronika zopet beleži nov požar, ki je predinočnim nastal pri posestniku Godcu na Dolgi nogi. Tleča iskra je iz dimnika odletela na presušeno streho in hip nato je bil ves zgornji del hiše v plamenih. Ljudstvo iz okolice je prhitelo na pomoč. Bilo je dovolj pridnih rok, ki so gasile ogenj, izganjale živino in iznašale pohištvo. Ker pa stoji hiša v bregu, so kmalu izžrli mali vir v bližini.

K sreči je ves čas pihl nasprotni veter, da se niso vnela Godčeva gospodarska poslopja. Požar je uničil vso streho in gornji del hiše, le zidovje in temelj sta ostala nepoškodovana. Na pogorišču so domači in sosenški gasilci čuvali še dolgo v noč v strahu, da se veter ne bi preokrenil in prenese iskre nad vso vas, ki ima še nekaj s slamo kritih hiš. Godce je zavarovan še po »staremu« za 15.000 kron, škoda pa je seveda okrog 40.000 Din.

Pri prehajanju, hripi, vnetju v vratu, oteklini mandljev, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefov« voda zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specializiranih trgovinah.

Prva slovenska opereta

Nu, kar se sedaj naše glasbene produkcije tiče, je postala popolna. Najmlajši in od mladih najnadarnejši slovenski kompozitist je primaknil svojo skledico k naši glasbi.

Drevi bo v operi premijera prve slovenske operete, ki jo je na tekst opernega pevca Simončiča uglasbil absolvirani konservatorist Pavel Šivic. Avtorja smo do sedaj poznali kot dobrega pianista in pa kompozitista manjših, hudomušnih stvari, ki so jih konservatoristi izvajali na svojih večerih. Nadarjenost in znanje pa je dokazal kot učenec kompozitorske šole prof. Slavka Osterca z velikim in resnim delom »Requiem«.

Sicer pa se Šivic pri svoji opereti ni držal teh načel in jo je komponiral proti vsem svojim glasbenim principom. Komponiral je opereto, ker je slučajno dobil nekaj dovornih žilic, predvsem pa, ker je hotel dokazati, da zna moderen kompozitist poleg svojega resnega dela tudi tako lažjo stvar, seveda, če je nadarjen. In moramo reči, da je Šivic opereto stresel z rokala. Razne vloške, šlagerje itd., je komponiral kar mimogrede, po šoli, med odmorom, na cesti, tako da mu je veliko dela dala edino instrumentacija.

Opereta je komponirana za veliki orkester z dvema saksofonoma in jazz trobento. Tekst in glasba sta nad vse živahna, drug za drugim se vrste moderni plesi, šlagerji, baletni nastopi itd., da je videti kakor revija. To veselo nastrojeno pa še poveča jazz, ki igra v zadnjem dejanju kar na odru.

Želimo in upamo, da bodo imeli drevi uspeh prva domača opereta, njen avtor in libretist.

Kako je zrastle naša prestolnica

Beograd v številkah: 241.542 prebivalcev, 23.485 nastanišč, 59.697 domačih gospodarstev

Glavne številke ljudskega štetijskega jaja kar najzanimivejšo sliko naše prestolnice. Beograd ima 241.542 prebivalcev. Zanimivo pa je dejstvo, da je znatno manjše število ženskih kakor moških prebivalcev: 109.391 nasproti 132.151. Prestolnica je pač v veliki meri uradno mesto in v številu prebivalstva je všteto tudi vojaštvo. Sicer je pa tudi Beograd doslej imel vedno več moškega kakor ženskega prebivalstva.

Nastanišč je bilo naštetih 23.485, a je med njimi samo 22.409 pravih stanovanjskih hiš, 1076 pa drugih stavb, ki se tudi uporabljajo za stanovanje.

Domačih gospodarstev so našeli 59.697, kar pomeni, da je beograjska »družina« povprečno štiričlanska. Ljubljana bi se začela po prebivalstvu z Beogradom, če bi vsak prebivalec, od novorojenčka do najstarejšega, imel poleg sebe še družino treh članov.

Kolikor je znano, je bilo sedanje ljudsko štetje 19. v zgodovini naše prestolnice. Prvo znano ljudsko štetje se je vršilo 1820 in je tedaj štel Beograd celih — 5000 prebivalcev. Pred 110 leti je bilo vse »mesto« zgrajeno okoli Kalemegdana in trdnjave. Kjer so današnje glavne ulice, so se razprostirali travniki in polja, na Terazijah je bila javna tehnična, edina menadna južno Dunava in Save in je današnje središče mesta dobilo svoje ime po njej. V močvirnatih dolnicah, tam, kjer se danes pred »Slavijo« razvija največji polnični promet, pa so še v šestdesetih letih beograjski lovci lovili divje rase in gosi. Knez je imel svoj »dvorec« v Topčideru. V

trdnjavi pa je gospodaril turški paša. Beograd je začel prav rasti šele po popolni osamosvojitvi Srbije, odtlej pa s kolosalnim napredkom.

Dočim je n. pr. l. 1863. imel 14.760 prebivalcev, jih je bilo l. 1877. že 17.605, l. 1900. — 69.768, l. 1905. — 77.816, l. 1910. — 89.876, l. 1916. samo 47.908, l. 1921. že 111.740, predlanskim pa 226.289.

Število prebivalstva iz leta 1820. je samo približno preračunano po tedanjem štetju plačevalcev davka in harača, dočim se je prvo štetje prebivalstva vršilo leta 1834., ko je bilo 8450 ljudi, a niso šteli Turki in cigani. Glavne dobe so bile: leta 1867. so Srbi dobili od Turkov utrje na mesta, leta 1878. je bil berlinski kongres, ki je prinesel Srbiji neodvisnost, leta 1882. je bila proglašena kraljevina, leta 1914. izbruh svetovne vojne, leta 1918. uedinjenje. Padec števila prebivalstva je izkazan samo dvakrat: leta 1863., po hudem obstreljevanju Beograda v letu 1862., in v letu 1916., za časa svetovne vojne. Drugače je porast stanja, razmeroma precej enak, toda po uedinjenju je šel kar skokoma: v zadnjih desetih letih se je prebivalstvo več kot podvojilo, a število hiš ohranilo nastanišč se je celo potrojilo.

Ko se bo vršilo prihodnje ljudsko štetje, bomo že imeli »Veliki Beograd«, v katerem bosta vključena Zemun in Pančevo, ki imata danes 28.083 in 22.095 prebivalcev, in ker ni pričakovati, da bi porast prebivalstva začel občutneje zastajati, se more reči, da bo tedaj naša prestolnica štela prav gotovo okoli pol milijona prebivalcev.

Po ženinem begu je zažgal hišo

Nepremišljen maščevalni čin delavca

Zagorje, 28. aprila.

V Jarmah v kotredelški občini si je delavec France Šinkovec, zaposlen v trboveljski cementarni, za lastnimi žulji postavil hišico. Bil je splošno dober človek, samo če je pregloboko pogledal v kozareček je nato svoje tegobe znesel nad ženo. Žena Marija je nedavno prejela od svoje ga očeta, ki je bil prodal hišo, 8 stotakov. Hotela je ta denar porabiti za razne nujne potrebščine pri hiši. Mož France pa si je kar na lepem utepel v glavo, da bo za ta denar kupil gramofon. Po kratkem prekanju je padlo zopet nekaj bunk. To je Marijo pripravilo do sklepa, da je vzela s seboj tri male otročiče in odšla k znancem v Bukovje.

Odhod žene je moža še bolj razburil. V soboto je zaradi tega prišel na orožniško stanico v Zagorju, kjer je tarnal, se kregal in obenem jokal. — V nedeljo zvečer je bil še v gostilni in se je ponoči vrnil domov. Vnjen in v jezi je najbrž prišel na misel, da se ženi mora zaradi bega maščevati. Po polnoči je njegova hiša na enkrat bila v plamenih. Sosedje, ki so prihiteli gasiti, so morali od strani gledati, kako požar uničuje hišo, ki jo je Šinkovec sam postavil s tolikim trudom. Gasiti jim pa ni pustil, zato je pogorelo do tal. Nato pa se je Šinkovec prišel na glas jokati kakor otrok.

Orožniki, ki so bili o dogodku kmalu obveščeni, so pričeli Šinkovca iskati takoj v ponedeljek zjutraj, a ga doslej še niso našli. Prebivalstvo obsoja nepremišljeno dejanje moža in sočustvuje z ubogo ženo in otročiči, ki so sedaj brez strehe. Razumljivo, da je zdaj sodba prebivalstva o Šinkovcu povsem drugačna. Zda pravijo, da je sploh brutalen in da je baje imel tudi že nož pripravljen, da bi uničil ženo in otročiče...

Litijani odklanjajo novo faro

Zanimivo zborovanje s 300 udeleženci iz Litije in okolice

Litija, 28. aprila.

Mnogo skrbi in brig imamo, pa vendar bi izvedli razne lepe načrte, če litijski žepi ne bi imeli nevarne jetike. Te dni je župan Lebingger povabil vse občane k posvetovanju v restavraciji Vojka Šribarja »Na poštic«. Sklepal smo o ustanovitvi nove litijske fare. Zanimivo je namreč, da ima Litija vse ostale urade, tako tudi sodišče in sresko načelstvo, v cerkvenem pogledu pa je le podružnica šmarnske fare. Ze pred vojno so nameravali ustanoviti lastno župnijo, toda okoliški župniki so postavili za preprečitev svojih faranov previsoke številke. Župnik Kralj, ki je opravljal pri nas svečeniške posle celih 18 let, je nedavno odšel na župnijo Uršna sela in tako je Litija ostala brez duhovnika.

Na sestanku sta potrebo lastne župnije utemeljevala župan Lebingger in dekan Gorink. Cerkevno oblastvo zahteva zidavo novega župnišča, kar bi nas veljalo 200 do 300.000 Din. Zborovanje je pokazalo odpor proti vsem novim datjavam, čeprav vsi priznavajo potrebo nove fare. Naše dosežane župniške je prav lična stavba tik

cerkve in bi bila za nastanitev novega župnika in kaplana zadostna. Saj je enonadstropna, a po potrebi bi novi kaplan lahko našel stanovanje tudi v privatni hiši, obljubil ga je odvetnik dr. Mazek.

Na zborovanju je bilo okrog 300 udeležencev, med njimi tudi sreski načelnik Podboj. Prerekanje je bilo prav živahno in so mnogi odsvetovali zidanje faroča v teh težkih časih. Nova fara bi obsegala kraje: Litijo, Grbin, Breg, Tenetiše, št. Jurij in Zgornji Log. Župan Lebingger je predložil odbor, ki naj bi izvedel vse potrebno za faro, večina odbornikov pa ponudbe ni sprejela zaradi odsvetovanja večine, ker za zidanje niso ugodni časi. Do volitve odbora sploh ni prišlo. Ze med zborovanjem so odšli vsi Brežani in nekateri sosesčani, ki nečejo v novo faro.

Zborovanje »Na poštic« ni vprašanje nove fare niti za korak približalo ustanovitvi. Vse je radovedno na nadaljnji razvoj dogodkov. Prošnja za novo faro leži že v pristojnem ministrstvu. Res radovedni smo, kako bo rešena, ko se je za enkrat velika večina odrekla novi fari.

Danes premiera ob 4., 7. in 9. uri

Idealni ljubavni par — priljubljena LILIAN HARWEY in WILLY FRITSCH pojeta v sijajni kriminalni komediji napete vsebine, veselega humorja, globoke ljubezni in najvišje sreče:

„Hokus-pokus“

Glasba slavnega Roberta Stolza.

Poleg tega najnovejša »Miška Micky«.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 1. ure!

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124. Telefon 2124.

KULTURNI PREGLED

Slehnernik

Napoved misterija je vzbudila med občinstvom živahno zanimanje. Premijera se je vršila v nedeljo v opernem gledališču, ki je bilo razprodano.

Misterij o življenju in smrti bogatega Slehnernika se je v dramatični obliki pojavil na Angleškem nekako v 15. stoletju. Vendar segajo njegove korenine daleč nazaj v 13. stoletje, ko so prvotne liturgične, cerkvene igre s petjem pričele zajemati snovi iz takratne cvetoče duhovne epike, predvsem francoske. V Nemčiji so ga pričeli uprizarjati v 16. stoletju, in sicer zelo pogosto, ker je njegova dramatičnost nadkriljevala druge misterije. Različni avtorji, med njimi znani Hans Sachs, so ga preirali po svoje. Kakor se zdi, je bila najbolj znana in za vse poznejše merodajna nizozemska prireditev. Macropadius (van Langenveldt) ji je dal naslov »Herastus«. Prvič so ga igrali študentje v Utrechtu, vendar se na Nizozemskem ni vdomačil, ker so avtorju očitali krivoverstvo. V predgovoru knjižni izdaji se Macropadius zagovarja proti očitkom luteranstva. Nasprotniki so namreč oporekali pravovernosti teze, da bi še vera in pokora grešniku pomagala do odpustitve grehov. Misterij je s časom obledel in se odmaknil življenju, dokler ga ni Hofmannsthal obnovil ter ga je Reinhardt režijsko oživel. Pred leti so ga ljudje v trumih romali v Salzburg, kjer so ga uprizarjali pred cerkvijo.

Župančič se je v svoji prireditvi opiral na Hofmannsthal, vendar se je pozneje odločil za krajšave, ki se delu prilagajajo. Stilistično mu je priredba izredno uspela. Priprsta dikcija v stilu narodne in cerkvene pesmi odkriva mojsterske jezikovne lepote, najbolj duhovna pa mu je beseda, kadar izpoveduje pretresljiva notranja spoznanja ali duhovna razodetja. Le sem in tja se človeku zazdi, da se čar starodavnosti izgublja, ker se skoraj prelepe besede vsipljejo. Žalibog, da bo novost tega prevoda dostopna študiju šele, kadar izide v knjigi.

Misteriji so bili vidna podoba verskih nauk. V Slehnerniku je prikazano, kako božja dekla Smrt nenadno odpokliče bogatino na Oni svet, da bi dajal odgovor za svoja dela. Dramatičnost misterija rase iz groze pred smrtjo, iz strahu pred sodbo. V tej poslednji uri ne najde človek rešitve pri človeku, da bo novost tega prevoda dostopna študiju šele, kadar izide v knjigi.

Upoziranje misterija je težaven problem. Danes ne živimo več v časih, ko so igrali misterije po cele dni na trgu pred cerkvijo.

Iznajdljivost potujočih klerikov in posvetnih glumačev je ustvarjala vedno prizore, ki so dano vsebino izpolnjevali. Nastopali so v stilu figurin, kakor jih vidimo v romanskih in gotških cerkvah. Za posamezne vloze so izbirali prav posebne meščane, ki so včasih daleč naokoli sloveli po svojih kreacijah. Ti misteriji so bili dogodki za mesto in okolico. Važen faktor pri tem uprizaritvah sta bila čas in prostor. Predstave so bile bogato opremljene, kajti od možnosti in barvitosti zunanje draperije je odvisen tudi uspeh misterija. V Salzburgu so igrali Slehnernika, kakor je tam tradicija, pred cerkvijo. Pri nas vemo, da so svoje dni uprizarjali v Škofji Loki velikončne procesije. Vendar ne moremo govoriti o tradiciji in se nanjo opirati, način si moramo šele ustvariti. Tedaj bo tudi presojanje lažje.

Nedeljsko predstavo je režiral Sest. Škofja je, da se je uprizarile časovno zavlekle, kajti velikončni teden bi bil najprimernejši. Važno se mi zdi tudi vprašanje, ali je gledališče primerno okolje za misterij. V gledališču je pač težko zunanost tako preobraziti, da bi plastično odražala starodavnost in cerkveno okolje. Prav tako bi moral režiser z močnimi efektivnimi sredstvi ojačiti posamezne prizore ter izraziti v njih časovnost. Igralec mora imeti v inscenaciji krepko oporo, kajti gola človeška beseda ne more pričarati tistega občutja, s katerim je srednjeveški človek poslušal in gledal misterije. Treba je pomisliti, da je bila takrat celo deklamacija prepričljiva, češar danes ne moremo pričakovati. Kako ga je Reinhardt režiral, ne vem, prepričan pa sem, da

lahko marsikatera scena v drugačnem prostoru ali z navidez nebitveno izpremembo vpliva smešno. Igralci se preko deklamacije niso povzpeli, kar je zakrivil režiser. Levaj je sprejel na svoja pleča breme težke in naporne vloge. Ker je bila predstava zamišljena kot deklamacija, se je tudi on ni mogel izogniti, čeprav se je v nekaterih prizorih osamosvojil in je dal duhovni besedi mogočen izraz. Ni pa lahko štati v središču brez prave pomoči.

Predstava misterija nam ni razodela še stila, toda občinstvu bo ugajala. J. K.

Večer jugoslovenske glasbe v Pragi. Pod protektoratom našega praškega poslanika dr. A. Kramera se je vršil sredi prošlega tedna v Pragi (palata Sylva - Tarouca) jugoslovenski glasbeni večer. Glavna točka je bil godalni kvartet na praškem konservatoriju izbranega komponista Tkaliča, poleg katerega so izvajali skladbo še gg.: Ličar, Marija Mihajlovičeva in Zorko. Poslušalce je razvel poseben andante in finale. Po kvartetu je zapela ga. Ječić - Hanak nekaj jugoslovenskih pesmi.

Zagrebski kvartet na Dunaju. Zagrebški kvartet (gg. Miranov, Graf, Arany in Fabri) je te dni tretjič odpotoval v inozemstvo. V ponedeljek nastopi na Dunaju in bo izvajal v Konzerthausu koncert jugoslovenske komorne glasbe. Na sporedu imo skladbe L. M. Škerjanca, Borisa Papandopula - Pečica, Krešimira Baranovića in Krste Odaka. Protektorat nad prireditvijo je prevzel naš dunajski poslanik gosp. dr. G. Anželjnovič. Gostovanje gg. Thierry - Kavčnikove v

Linu. Prošle dni je gostovala v Linu članica ljubljanske opere, altistka ga. Vilma Thierry - Kavčnikova. Pela je naslovno partijo v Bizetovi »Carmen«. Poleg nje je nastopil v ulogi Escamila baritonist Baklanov. Ga. Kavčnikova je zdaj povabljen na gostovanje v graškem gledališču.

Smrt znanega ruskega igralca. V Leninogradu je umrl v 65. letu slovit igralec Pavel Vasiljevič Samojlov, eden najbolj znanih zastopnikov ruske klasične igralske šole.

Razstava nemške upodabljajoče umetnosti v Zagrebu. Reprezentativna razstava nemške upodabljajoče umetnosti, ki je dosegla lep uspeh v Beogradu in nad katero je prevzel pokroviteljstvo princ Pavle, se odprla v Zagrebu 3. maja. Ob tej priliki pride v Zagreb tudi nemški poslanik iz Beograda von Hassel.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Sreda, 29.: Pri belem konjiku. A. Četrtek, 30.: Slehnernik. Predstava v operi. D.

LJUBLJANSKA OPERA

Sreda, 29.: Oj ta prešmetana ljubezen. — Premijera izvirne operete. Izven. Četrtek, 30.: Slehnernik. Red D.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20. Sreda, 29.: Zaprtlo. Četrtek, 30.: Čirkuška princesa. C. Kuponi.

Krasni plašči in kostumi

ter kompleksi in obleke za dame. Za gospode pa najmodernejši povrniki in obleke so po najnižjih cenah v izbi pri

FR. LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Domače vesti

* **Urugvajski konzul na Sušaku.** Urugvajska vlada je imenovala za svojega častnega podkonzula na Sušaku K. A. Ivanovića. Naša vlada je novemu podkonzulu izdala ekskvaturo.

* **Služba banovinskega cestarja** je razpisana za cestno progo od km 6.815 do km 10.450 na banovinski cesti Javornik-Rečica-Zagorice in za progo od km 0.00 do km 1.825 na banovinski cesti Bled-Zasip. Prosnje je vložiti najkasneje do 15. maja pri sreskem cestnem odboru v Radovljici.

* **Turistična razstava v Zagrebu.** Po inicijativi Zagrebaške zbornice, je letošnja turistična razstava na tem vselejšnji urejena na povsem novi bazi. Da se turistične lepote pokažejo čim bolj plastično, niso razstavljene samo fotografije in lepki, marveč diorame in reliefi, ki na prvi pogled opozorejo posetnika na markantne lepote teh krajev naše domovine. Razstavljeno so med drugim reliefi Plitvice, Dubrovnik, Boko Kotorske, Jadranske obale, Bohinja in sploh vse Slovenije.

* **Udruženje rezervnih oficirjev in bojevnikov** — pododbor Ljubljana — imelo redni zbor 7. maja ob 19. v Unioni (zelena dvorana). Zaradi velike važnosti zbora pozivali odbor vse članke k udeležbi, obenem pa opozarjamo vse ostale še nevljavljene rez. častnike in bojevnike, da se prijavijo do obnove zbora.

* **Radovljsko učiteljsko društvo** bo zborovalo v soboto 9. maja (ne 2. maja) ob 10. uri na Jesenicah z že objavljenim dnevnim redom.

* **Važno za lastnike italijanskih triptikov.** Avtomobilski klub opozarja lastnike italijanskih triptikov, da pazijo pri povratku iz Italije, da jim italijanska carinska oblastva ne zaključijo triptika, ako tega sami izrečno ne žele. V zadnjem času se ponovno dogaja, da posamezni organi italijanskih carinskih oblastev iz nepoznanih razlogov zaključujejo že veljavne triptike, to celo proti izrecni želji lastnikov, s čimer utrpel slednji škodo, ker so primorani nabaviti si nove triptike. Obenem so naprošeni prizadejati, da vsak tak primer nemudoma javijo tajništvo Avtomobilnega kluba v Ljubljani, Kongresni trg 1-1.

* **Nove skladbe dr. Josipa Čerina.** »Solčni dnevi«, pesmi za dobro voljo, ki jih je zložil dr. Josip Čerin, so pravkar izšli in se dobe v knjigarnah. Oblika lepa, cena je nizka. — Dve novi slovenski korala »Naša vojska« in »Skrajniček poje« sta takisto izšli in se dobita v knjigarnah. Oblika lepa, cena nizka. »Solčni dnevi« in obe korala so prirejeni za orkester na lok in na pihala in za salonski orkester.

* **Novi samospevi Antona Lajovca.** V založbi Glasbene Matice ljubljanske je izšla nova zbirka 9 Lajovčevih samospevov, ki so bili svoj čas priobčeni v raznih letniških glasbenih revijah. Novi Akordi in se kaj radi izvajajo na koncertnem odru. Gotovo je z zbirko ustrezno vsem ljubiteljem naše petja. Cena 40 Din. Dobiva se v vseh knjigarnah.

* **Ivan Gorup t.** V ponedeljek zvečer je umrl v Mariboru znani trgovski zastopnik in bivši ravnatelj Prve češke zavarovalnice in Trstu, g. Ivan Gorup, star 60 let. Pokojnik je bil zlasti v Trstu popularna osebnost. Dasi se osebno javno ni udeleževal, je bil vedno odločno jugoslovenskega mišljenja. Sodeloval je v številnih slovenskih narodnih društvih, posebno vnet pa je bil še za sokolsko idejo. Po prevratu se je preselil v Maribor in v velikim zadoščenjem zasledoval krasen razvoj svobodne naše države, po kateri je vedno tako hrepenel. Tudi v Mariboru je bil vnet podpornik narodnih društev. Pred dnevi ga je prijela hripa, pridržala pa se je nato še pljučnica, kateri je podlegel. Skoro tik pred smrtjo je izrazil še svojo zadnjo željo: »Ako umrem, pokopajte me v sokolskem krolju!« Danes, ob 15.30 ga ponešajo iz kapelice mestnega pokopališča na Pobrežje k večnemu počitku. Bodi vrlu narodnjaku ohranjen svetel spomin, žalujemo naše sožalje!

* **Novi grobovi.** V ponedeljek zvečer je umrl v Trbovljah po dolgi in mučni bolezni v 56. letu ugledni posestnik in gostilničar z. Alojzij Suln. Pokojni si je s svojo marljivostjo ustvaril lepo premoženje in se povzpelo do zelo ugodnega tržana. Pogreb bo jutri ob 16. — V celjski bolnici sta umrla 36 letni hlapec Franc Strgar iz Smihela pri Mozirju in 77 letna prevzlikarica Cecilija Gaberškova z Ostržnega pri Celju. — V St. Vidu pri Grobelnem je, kakor smo beležili, umrl v ponedeljek popoldne obče znani gostilničar in veleposestnik g. Jožef Kinc, star 52 let. Pokojnik, ki je bil zaradi prijaznosti in poštenosti splošno priljubljen med vsem prebivalstvom in številnimi znanci po vsej Stajerski, je bil vrl gospodar in dober, skrben oče družini. V mladosti je odšel z rodbino v Ameriko, kjer si je s pridnostjo in neumornim delom prislužil čedno premoženje. Ko se je vrnil v domovino, si je ustvaril lepo domaćino na kateri bi lahko v miru in zadovoljstvu lahko preživel jesen svojega življenja, da ga

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

28. aprila 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1—10, 7. vrsta padavin 8 padavine v mm.

Ljubljana 7, 759,7, 6,2, 82, 10, dež, 1,6. Maribor 7, 757,9, 7,6, 84, 10, dež, 6,2. Zagreb 7, 758,6, 10,2, 75, W4, 0, dež, 1,3. Beograd 7, 756,7, 9,2, 92, WNW1, 10, dež 3,4. Sarajevo 7, 758,6, 9,3, 71 W4, 0, dež, 1,2. Skopje 7, 759,1, 11,8, 86, NEW2, 7, —. Kumbor 7, 757,5, 15,0, 74, NW10, dež, 4,3. Split 7, 759,0, 13,1, 85, 10, 1, dež, 3,3. Rab 7, 759,3, 11,0, 73, SE4, 2, dež, 8,2. Vis 7, 758,7, 9,4, 82, NNW6, 0, dež, 1,1.

Temperatura je bila v Ljubljani najvišja 15,8, 5,4. Maribor 12,8, 5,8. Zagreb 19,4, 7,4. Beograd 22,6, 8,6. Sarajevo 21,5, 7,3. Skopje 22,4, 8,4. Kumbor 20,0, 12,6. Split 18,4, 12,2. Rab 19,4, 10,2. Vis 18,8, 9,0. Mostar 22,1.

Solnce vzhaja ob 4,46, zahaja ob 19,10.

Luna vzhaja ob 15,46, zahaja ob 3,35.

„Revma“
kopališče sveta

Koplje se v samem viru 67°C vroče žveplene blatne kopelje, združene z vseh hotelom THERMIA za srednji stan CYRILLHOFF. 5000 sob v mestu. Popeni prehrana, sport in zabava vsake vrste. Pojasnila daje: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5, 5763

Pieštany

Ilčević, oba s soprogama. Istotako smo opazili pri prireditvi poleg društvenega staroste br. inž. B. v. c. a. tudi starostu ljubljanskega Sokola br. Kajzelja, zastopnika Sokola II. in številnih drugih sokolskih društev.

— **Uradne ure pri sodiščih v Ljubljani** od 1. maja do 30. septembra t. l. so ob delavnikih od 7.30 do 12.30 in od 16. do 18. ob sobotah od 7.30 do 13.30, a ob nedeljah in praznikih od 9. do 11.

— **Pevsko društvo Sava** ima 10. maja izlet v Iški Vinjar. Zbirališče na Poljanem mostu, od koder se odpeljejo izletniki z avtobusom točno ob 7. do Dolenjskega mostu, kjer se pridružio tam zbrani udeleženci in nato do Iške vasi. Povratek z večernim vlakom do Škoflje. Prijave sprejemata do 3. maja Drago Vrhovec in France Pavlica.

— **Pozor veslačji na Ljubljani!** Trenska tehnična sekcija za regulacijo ljubljanske oblake: Zaradi regulacijskih del v Ljubljani se odvaja skoraj vsa voda po Gruberjevem prekopu. Zato vrnice v tem prekopu bodo zato pri vsaki nekoliko večji vodi manj ali več dvignjene ali tudi odprte, kar bo vplivalo na brzino otekočajoče se vode. Veslači na Ljubljani se zato opozarjajo na nevarnosti, ki iz tega izvirajo, posebno v progi od odepitve Gruberjevega prekopa do mestnega kopališča na Ljubljani, zato naj se vedno prej pripravi, kako je v brzino vode v Gruberjevem prekopu, da se prepreči nesreče. Obenem se občinstvo opozarja, da je prehod preko mostiča zatornice pri Gruberjevem prekopu strogo prepovedan. V to svrhu je mostič dobro zagrajen. Kljub temu se često dogaja, da posamezniki, posebno nedorasla mladiina, preko ograje na mostič pleza in poskuša na dvigalnih napravah zatornice vrteti, ne zavedajoč se, kako nepravilno in škodo s tem lahko povzročijo. Proti vsem, ki bi se na zatornici zalotili, se bo kazensko postopalo.

— **Lunin kolobar.** April je prav muhast. V ponedeljek proti večeru je na zapadni strani za Krimom moralo silno deževati, ker je bilo tam nebo popolnoma zastrto in je tudi močno gmelno. Na vzhodni strani za Golovcem pa je bilo v istem času jasno. Ponoči se je okoli prvega kraja lune, ki stoji v soboto v štadij ščipa, napravil izredno velik kolobar raznih mavričnih barv. Ljudje pravijo, da pomeni lunin kolobar lepo vreme. Upajmo, da bo tako! Včeraj je bilo vreme že prav ugodno in je posebno popoldne prijetno prišlo solnce.

— **V glavnem drevedu v Tivoliju** je postalo zadnje dni zopet živahnije. Včeraj in predvčerajšnjim so navozili veliko vozov šodra, s katerim so pričeli nasipati cesto. Nasuta je že do konca in jo bodo te dni zvaljali in popolnoma uravnali. Takoj nato pričelno s postavljanjem drogov za obločnice in urejevanjem zelenih otokov.

GAZELA

NOVO MILO JE V VSAKEM DOBREM GOSPODINSTVU NEPOGREŠLJIVO — PAZITE NA IME GAZELA

— **Kockanje Gosposvetske ceste.** Te dni so pričeli na Gosposvetski cesti, po kateri bo prav kmalu stekel tramvaj, s tlakovalnimi deli. Gosposvetsko cesto so precej razkopali, da bodo na to obložili tramvajski tir s kamenitimi kockami in prvi vrsti na križišču tirov poleg Kolizeja. Tlakovalna dela prav hitro napredujejo, ljudje pa tudi že komaj čakajo, da jih popeljejo tramvajski vozovi gor do Šiške.

— **Regulacijska dela na Ljubljani.** Poleg šentjakobskega mostu so delavci napravili že opaž za betonski oporni zid. Tu napredujejo regulacijska dela precej hitro in jo napravili tudi tiri. V struzi je le malo vode in se podjota notri ves dan tudi otroci, ki na malih »splavljih« brodijo po mlakah ali skačejo čez lesene sklade. Na obrežju postaja vedno dovolj radovednežev, ki vedno najdejo pri delih kakšno novo zanimivost.

— **Rezultat ljudskega štetja v Mostah** je naslednji: število prebivalcev 7279 od tega 3620 moških, 3659 ženskih. Jugoslovenskih državljanov je 6955, tujih 324; rimokatolikov je 7027, pravoslavcev 155; evangeikov 43, žida 2, raznih 52. Po narodnosti je 7204 Jugoslovenov, 31 Nemcev, 3 Mađžari in 41 raznih. Po materinem jeziku je 6829 Slovencev, 317 Srbohrvatov, 56 Nemcev, 2 Mađžara in 75 raznih. Stanovanjskih hiš je v Mostah 692 in 24 barak. V katerih stanuje skupno 1657 družin.

— **Tatvine.** Tesarski predelavec Miha Kunstelj je ponoči pustil na novem stavbi

ZA BIRMO

si pred nakupom ogledjte bogato zalogo ur, verižic, obeskov, uhanov pri najstarejši tržnici

LUD. ČERNE

LJUBLJANA, Wolfova ulica št. 3, 5691

Pazite na zdravje svojega milega deteta!

Čuvajte njegovo občutljivo kožo od vseh dražljajev pa bo vedno zdravo in veselo. Z uporabo pravega lahkega mila za d-vo PARACELUSUS za dnevno kopel boste skrbeli najbolje za zdravje svojega deteta. Zahtevajte torej vedno izrecno lahko dečje mlo PARACELUSUS.

Oblečemo Vas

od nog do glave

za mal denar

Tudi na obroke!

A.PRESKER

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

grozil, Zvečer ob 18. je izbruhnil ogenj pri posestniku Josipu Kukovcu, ki je Zunečev sosed. Ko so ljudje začeli vpiti, da gori, je tudi Petek iz gozda zasmehovalno kričal: »Gori, gori, pa bo še gorelo!« Očividno se je Petek v temi zmotil, ker ni zažgal pri Zunečevih ampak pri Kukovcu. Petek priznava, da je bil usodnega popoldneva pri Zunečevih in da se je tamkal prepiral. Kaj se je pozneje zgodilo, pravi, da se ne more več spominjati, češ da je bil zaradi rane na glavi in pa pijanosti popolnoma zmešan. Petek ima namreč na glavi že več let malenkostno rano. Vendar pa je celo njegova mati izjavila, da sin zmešanost samo simulira, kadar je to njemu prav. Senat pod predsedstvom dr. Lešnika je obsojil Petka na eno leto in šest mesecev robitve.

Iz Novega mesta

— **I. in II. letnik meščanske šole** sta v prid pomladki Rdečega križa vprizorila v Sokolskem domu v soboto in nedeljo mladinsko igro »Vanda« s pevskimi točkami pod vodstvom uč. g. Strbenšca in učiteljice ge. Andrejčičeve. Mladi igralci in igralke pa so bili za svoja lepa izvajanja deležni splošnega priznanja. Med odmorji je iz prijaznosti igral orkester Sokola.

— **Skupina potujočih kozakov** je izvajala v nedeljo na Malenskih njivah v Kandijah vrtolomne vaje na dirkaljskih konjih. Prisotnost je bilo gotovo okrog 2000 gledalcev. Kozaki so peli tudi lepe pesmi in plesali originalne kozake ples s spremljevanjem ruske godbe, ki so zadržali vse gledalce.

— **Nogometna tekma**, ki se je v nedeljo odigrala med Gradjskim iz Karlovca in domačim klubom Elanom, se je končala z rezultatom 7:2 za Karlovčane.

Iz Trbovelj

— **Zadnja pot ge. Letnikov.** V soboto popoldne smo jo položili k večnemu počitku. Kako priljubljena je bila pokojnica, je pokazal pogreb, katerega so se udeležile množice prebivalstva vseh slojev, članstvo trboveljskega in zagorskega Sokola z zastavami, zastopniki in zastopnice vseh nacionalnih in karitativnih društev. Z venci bogato obloženo krsto so spremljali Sokoli kot častna straža. Pred hišo in ob grobu je zapel »Zvon« ganljive žalostinke. Ob grobu sta se poslovila v imenu Sokola br. Hlastan, v imenu ženske podružnice CMD pa gđ. Cargova.

— **Odborniki in odbornice CM podružnic** so zbrali 300 Din, katere so darovali CM družbi v počastje spomina podpredsednice gospe Pavle Letnikove.

— **Občina za bedne družine.** Na seji staršinstva in finančnega odbora je bilo sklenjeno, da prispeva tudi občina v fond za podporo brezposelnim družinam 30.000 Din.

Iz življenja na deželi

— **LOSKA DOLINA.** Naš Sokol se je pred kratkim obrnil do svojih znancev in sokolskih prijateljev a prošnjo, da po možnosti podprejo našo akcijo za razvite društvene prapora. Ne prezrite naše prošnje, marveč se takoj odločite in nam naklonite malenkostne prispevek.

— **ZIDANI MOST.** Za veliki koncert Rdečega križa v soboto zvečer vlada veliko zanimanje ne samo v Zidanem mostu, marveč tudi v vseh okoliških krajih. Za smer proti Ljubljani bo tudi vozil o polnoči posebni osebni vlak do Trbovelj, da se bodo mogli vrniti udeležniki iz Hrastnika in Trbovelj. Kakor bo koncert dal brez dvoma polno mero umetniškega užitka, tako ta prireditelj ni nikakega elneja značaja. Obleka naj bo torej poljubna, kakor kdo hoče. Saj je društvo Rdečega križa v znamenju splošne enakosti, bratstva in ljubezni. Dusevna lepota naj bo deviza te prireditve. Da se omogoči udeležba vsem brez razlike, se je določila v razmerju s obsežnostjo in kvaliteto programa zelo nizka vstopnina. Prosimo pa, da naj, kdor le more, poleg vstopnine nakloni še vsaj nekaj prostovoljnega prispevka. Veliko srčno zadoščenje naj bo vsakomur ob misli, da bo ves prihod le za podporo izmed bednih našjednejšim. Odbor.

— **BREŽICE.** Sreski kmetijski odbor brežjski je votal pavšalno vsoto za cepljenje svinj v tem srezu proti rdečici tako, da bo plačal lastnik svinj samo 5 Din od zivali. V sodnem okraju Brežice bo izvršil cepljenje živinodržavnik iz Brežic, v sodnem okraju Sevnica pa oni iz Sevnice. Cepljenje se prične takoj v početku maja. Znižana cena velja seveda samo za skupnino cepljenja svinj, onih posestnikov, ki jih v ta namen prijavijo takoj bodisi pri občini ali direktno pri gg. živinodržavnikih. Za poznejše posamezne ceptive to seveda ne velja. Ker je cepljenje proti rdečici edino zanesljivo sredstvo za preprečitev te kužne bolezni in ker ni mogoče zgorajšnjega razglasiti po vseh vaseh, se vabi vsak bralec te vesti, da objasni zgoraj svojim sosedom in jih napoti k takojšnemu javljanju svinj v svrhu cepljenja.

— **SLOVENJGRAD.** Ciril-Metodova podružnica v Slovenjgradu priredi dne 5. maja t. l. veliko nacionalno prireditev v Sokolskem domu.

— **GORNJI GRAD.** Velik dogodek v Gornjem gradu bo nedvomno prihod pevskega zbora »Ojke« iz Celja, ki nas obišče v nedeljo 3. maja. Ob 10. bo zbor pel pri maši, nato pa bo zapel več žalostnih in spominjnih žrtv na prokopalšču. Popoldne se bo vršil v škofjski dvorani koncert, kjer bo »Ojka« nastopila z obširnimi in izbranimi sporedom jugoslovenskih in koroskih narodnih pesmi.

— **PTUJ.** Prihodnje gostovanje mariborske opre v Ptuj bo v ponedeljek, 4. t. m. Uprizoril se bo eden največjih operetnih slagerjev poslednjega časa, Kalmanova »Cirkuška princesa«, ki je žela v Mariboru kar največje uspehe ter je bila sploh naj-

Učinkovita zaščita proti vnetju
v vratu in prehladu:

PANFLAVIN
pastile

dostojnejša operetna uprizoritev v sezoni.
Nastopi ves operetni ansambl in zbor. Iz-
vajale se bodo tudi baletne točke. — Kra-
jevna protituberkulozna liga v Ptujju skil-
cuje to soboto ob 20. v dvorani magistrata

GOSPODARSTVO

Važno pojasnilo glede 2.5% obveznic za vojno škodo

V prometu z 2.5% obveznicami države
loterijske rente za vojno škodo imajo de-
narni zavodi mnogo posla s tem, da morajo
za vsak izročeni komad ugotoviti, ali ni
amortiziran ali zastarelo, odnosno izreban
za dobiček. Amortizacijskih žrebanj je bilo
doslej 7; obveznice, ki so bile amortizirane
pri prvem ali drugem amortizacijskem žre-
banju (1. 1925. in 1926.) in niso bile pravo-
časno vnovčene, so zastarele in so izgubile
vso vrednost, ker se morajo vnovčiti v
petih letih. Premijskih žrebanj je bilo prav
tako 7; tu pa znaša rok zastarlosti 1 leto.
Došim je razmeroma lahko ugotoviti, če je
bila posamezna obveznica že amortizirana,
ker se amortizirajo vedno cele serije, je na
drugi strani precej zamudno pregledovati
liste za dobičke izrebanih števk, ker se
amortizirajo le posamezne številke iz serij.
Uredništvo »Merkurja«, avtentičnega po-
ročevalca žrebanj v Ljubljani (Selenburg-
ova 6) je hotelo denarnim zavodom olajšati
to delo pregledovanja z objavo skupnega
seznama doslej amortiziranih serij in skup-
nega seznama za dobičke izrebanih števk,
zato se je obrnilo na finančno ministrstvo
za avtentične liste. V odgovoru na tozadev-
no vlogo pa je finančno ministrstvo (odde-
lek državnih dolgov in državnega kredita)
z odlokom št. 9766/IV. izdalo zanimivo po-
jasnilo, v katerem pravi:

»Kar se tiče obveznic 2.5% vojne škode,
ki so zadele dobiček in zastarele, one tudi
nadalje ostanejo v veljavi, to se pravi, da
se lahko amortizirajo in da imajo pravico
do izplačila obresti. Na podlagi tega ni po-
trebno, da ob priliki nakupa teh obveznic
kontrolirate, da li je katera izrešana z do-
bitkom in kot taka zastarela.«

Iz tega pojasnila sledi, da pri obveznicah,
ki so zadele dobiček, zastari v enem letu
le pravica do izplačila dobička, ne pa pravi-
ca do obrestovanja in amortizacije in to-
rej taka obveznica ne izgubi svoje vredno-
sti. Izključena je le od nadaljnjih premij-
skih žrebanj. Na podlagi tega pojasnila bo
moral finančna uprava izpremeniti dose-
dajo prakso, po kateri je odklanjala izpla-
čilo kuponov onih komadov, ki so zadel
dobiček pri prvem do šestem premijskem
žrebanju (1925.—1930.), in niso bili pravo-
časno predloženi v izplačilo, češ, da so s
tem tudi komadi sami zastareli. Interesne
epizode, da so v zadnji številki »Mer-
kurja« (od 25. t. m.) objavljene številke
vseh serij, ki so bile amortizirane pri 1. in
2. amortizacijskem žrebanju in so torej ob-
veznice teh serij že izgubile vrednost, ka-
kor tudi številke vseh serij, ki so bile am-
ortizirane pri 3.—7. žrebanju in še niso zas-
tarle, ter se vnovčuje vsaka številka po 1000
Din. Lista letošnjega 7. premijskega žre-
banja pa je bila objavljena v 8. številki tega
lista od 3. marca t. l.

== Elektrifikacija savske banovine. V po-
nedeljek se je vršila v Zagrebu ob navzo-
nosti trgovskega ministra gosp. Jurja De-
metrovića velika anketa o elektrifikaciji
savske banovine. Neposredni povod za to
anketo je dala družba »Udruženih rudnik
i balonice«, ki ima v zvezi z inozemskim
kapitalom v načrtu velikopotezno elektri-
fikacijsko akcijo in je zahtevala od trgovin-
skega ministrstva izključno pravico za po-
stavljanje kalorinih central v banovini,
najprej na rudniku v Končini. Ta zahteva
pa je naletela na odpor obstoječih podjetij.
Zveza elektrarn savske banovine je posta-
vila zahtev, da se mora elektrifikacija po-
voriti javnemu in domačemu privatanemu
kapitalu v obliki mešanih družb. Udružene
elektrarne Zagreb - Karlovec, ki imajo s
konzumnim področjem od 45 milijonov kilo-
vatnih ur še sedaj 65% vsega konsumna ba-
novine, pridejo v prvi vrsti v poštev za na-
daljnje izvajanje sistematske elektrifikacije,
zlasti pa bodo zaradi nove elektrarne za
izkoriščanja zemeljskih plinov v Bujavici.

== Jugoslovanska obča zavarovalna druž-
ba v Beogradu je imela 22. t. m. 1931 XI.
redno skupščino. V poročilu uprave je ugo-
tovljeno, da je navzile krizi prišlo do pri-
stajanja v premijah in datjavah od 38 milij.
941.408 Din na 40.174.389 Din. Rezerve so
obračunane v polnem znesku. Na kupljen-
em zemljišču na Teraziji v Beogradu bo
družba letos postavila petnadstropno
zgradbo. Lastni prednostni papirji so se
povečali z nakupom Seligmanovega po-
sajila za 1 milijon Din. Cisti dobiček znaša
2.080.241 Din, delničarjem pa se izplačuje
20% dividenda. 641

== Uprava novosadske razstave in vzor-
nega sejma bo priredila pomladno medna-
rodno razstavo in vzorčni sejem. Na pod-
lagi dosedanjih prireditev ugotovljeno, da
bo ta pomladna prireditev obsenejša od
lanske. Prijavili so svoje sodelovanje tudi
mnogi tujci iz Čehoslovaške, Av-
strije in Madžarske. Število razstavljal-
cev se vsak dan množi. Naši trgovci in
torničarji so se prepričali že na podlagi
lanskega uspeha, da se je novosadski se-
jem dvignil na vpoštevanja vredno mesto.
Vozne udugnosti dajejo poleg naših želez-
nic tudi inozemske železnice. Uprava daje
radevolje informacije (Novi Sad, Bana
Dunjska ulica, telefon 2406).

Botram in botricam
se priporoča za nakup UR, ZLATNINE in
SREBRNINE po nizkih cenah

zlatar Stanko Japelj
DUNAJSKA CESTA 9.
Lastna delavnica. — Popravila in nova
dela točno in poceni. 5554

Pozor, gg. gradbeniki!

Beli angleški portlandcement

»SNOWCRETE« za fasade, stopnice, terase, obloženje zidovja itd.
dobavlja zastopnik

STAVBENI MATERIAL in tvornica cementnih izdelkov

JOS. CIHLAR, Ljubljana, Dunajska cesta 69

(II. nadstropje) svoj prvi redni občni zbor.
Na dnevnem redu so poročila o dosedanjem
delovanju in volitve novega odbora. Vablj-
ni vsi člani lige pa tudi vsi ostali, ki ho-
čejo sodelovati v tej prepotrebni organi-
zaciji.

LJUTOMER. Podružnica Vinarskega dru-
štva v Ljutomeru priredi v nedeljo 3. maja
ob pol 9. (po osmi maši) v prostorih tukaj-
šnje posojilnice strokovno predavanje. Pre-
daval bo sreški kmetijski referent g. Zai-
darič o tekočih delih v vinogradu. Vljudo
vabljemo vsi vinogradniki!

== Priprave za ustanovitev uvoznega mo-
nopola za žito in moko v Avstriji. Z Dunaja
poročajo, da se v kmetijskem ministrstvu
vršijo priprave za ustanovitev posebne usta-
nove, ki bo imela nekaj monopol za uvoz
žita in moke. Ta ustanova (Getreideeinfuhr-
stelle) naj bi imela namen centralno regu-
lirati uvoz žita in moke zlasti v primeru,
da ne pride do 30. junija t. l. do novih trgo-
vinskih pogodb z Jugoslavijo in Češkoslo-
vaško (glede Madžarske računa vlada s si-
gurnostjo, da bo prišlo do pogodbe do 30.
junija). Preko te uvozne ustanove namera-
va Avstrija tudi regulirati uvoz po nekakih
preferenčnih kontingentih, ki jih ponuja
Madžarska in Avstrija.

BORZE

28. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni
promet prilično velik. Tečaj deviz so z ma-
limi izjemami nekoliko popustili, le devizi
Dunaj in London sta se nekoliko okrepili.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je situ-
acija v vojni škodi nadalje nespremenjena:
za aranžma je prišlo do prometa po 426,5,
za december pa po 427. Tudi za dolarske
papirje je dalje precej zanimanja. 8% Blair-
rovo posojilo se je trgovalo po 93,25, 7%
po 83,5, 7% Seligmanovo posojilo pa po 85.
Promet je bil tudi v investicijskem posojilu
po 88 — 88,25 in v begliskih obveznicah po
67,75 — 68. Bančne vrednote so bile povsem
zanemljene in je bil zabeležen samo en za-
ključek v Srpski po 189. Od industrijskih
delnic pa so se trgovala Trboveljska po 306
do 307, Sečeračna po 235 in Slaveks po 40.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 22.855, Berlin 13.54,
Bruselj 7.9102, Budimpešta 9.9124, Curih
1093.8 — 1096.8 (10.93.2) London 276.04 —
276.84, (276.44), Newyork 56.63 — 56.83
(56.73), Pariz 222.21, Praga 167.95 — 168.75
(168.35), Trst 296.62 — 298.62 (297.62).

Zagreb. Amsterdam 22.855, Dunaj 738.61
do 801.61, Berlin 13.525 — 13.555, Bruselj
791.02, Budimpešta 989.74 — 992.74, London
276.04 — 276.84, Milan 296.544 — 298.544,
Newyork ček 56.63 — 56.83, Pariz 221.21 do
223.21, Praga 167.95 — 168.75, Curih 1093.8
do 1096.8.

Curih. Zagreb 9.13, Pariz 20.2875, London
25.24375, Newyork 518.925, Bruselj 72.225,
Milan 27.175, Madrid 52.8, Amsterdam 206.65,
Berlin 123.67, Dunaj 73.08, Sofija 8.76, Pra-
ga 15.87, Varšava 58.15, Budimpešta 90.5,
Bukarešta 3.08875.

Effekt.

Ljubljana. 8% Blair 94.25 bl., 7% Blair 83.75
bl., Celjska 150 den., Ljubljanska kredit-
na 120 den., Praštediona 920 den., Kreditni
vred 160 — 170, Vevče 128 den., Ruše 220
den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda
aranžma 426.5 — 427, kasa 426.25 — 427, za
junij 428.5 — 427, za december 426.75 do
427.5, investicijsko 88.25 — 88.5, 8% Blair
93.25 — 93.5, 7% Blair 83.25 — 83.5, 7%
Drž. hipotek. banka 84.25 — 85, 6% beglu-
ške 67.5 — 68; bančne vrednote: Praštedio-
na 925 — 930, Union 174 — 176, Jugo 73 do
74, Narodna 7850 — 7950, Ljubljanska kre-
ditna 120 den., Srpska 188 — 190, Zemaljs-
ka 140 — 44; industrijske vrednote: Na-
rodna šumska 25 den., Našička 1070 bl.,
Gutmann 128 — 132, Slaveks 38 — 40, Dra-
va 235 — 237, Sečeračna 295 — 300, Brod
vagon 62 den., Vevče 128 den., Dubrovaška
370 — 380, Trbovelje 306 — 307.

Beograd. Vojna škoda 426.5 — 427 zaklj.,
za maj 427 zaklj., investicijsko 89.25 zaklj.,
agrarne 51.5 zaklj., 7% Blair 83.5 zaklj., 7%
Drž. hipotek. banka 85.5 zaklj.

Blagovna tržišča

JAJCA

+ S tržišča jajc. Pretekli teden je na ne-
katerih evropskih tržiščih prišlo do okre-
pive cen, ki je povzročila, da so tudi naši
izvozniki dvignili nakupno ceno za 67,5
pave. Pozneje pa so cene pri nas zopet
padle na 60 par. Zlasti se občuti na trgu
nova produkcija Italije, ki je nastopila s
toplejšim vremenom in ki je povzročila, da
je Italija sama pričela svoje blago izvažati
v Nemčijo, dočim je do tedaj uvažala naša
jajca. Na berlinskem trgu so v soboto nota-
rala jugoslovenska jajca 6 — 6,5 pf (franko
meja, neocarinjena) nasproti 5,6 — 5,8 pf
teden prej.

LES

+ Ljubljanska borza (28. t. m.) Tendencia
za les čvrsta; zaključenih je bilo 10 vago-
nov bukovih pragov in 1 vagon bukovih hlo-
dov. Povpraševanje je za bukovne naravne
plohe (neobrobene, od 2,50 m navzgor, od
17 cm širine, line. navzgor, debelina 25, 30, 35,
40, 50 mm, I. II.), za 35.000 — 20.000 ko-
madov prima bukovih palic za melle (15 X

20 mm) in za 1 vagon prima parjene boko-
vine (obrobene, od 2 metra navzgor, 10
kub. m v debelini 50 mm in 10 kub. m v
debeltini 27 mm).

ZITO

+ Ljubljanska borza (28. t. m.) Tendencia
za žito čvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudi se
(fco. slov. postaja po mlev. tarifi, plač v 30
dneh): pšenica: baška, potiska 80/81 kg po
225 — 227,5, baška, srbobranska in gor-
njebaška, 79/80 kg po 220 — 222,5, okolica
Sombor, 79 kg po 205—207,50, barajnska,
79/80 kg po 212,50 — 215; koruza: baška,
času prim. suha, pri nar. tar. po 150—152,5,
činkvantin, pri navadni tarifi po 210 do
212,5; oves: barajnski po 200—202,5; moka:
banaška »O« po 335—340.

+ Novosadska blagovna borza (28. t. m.)
Tendencia za pšenico trdna, sicer nespreme-
njena. Promet 5 vagonov pšenice, 45 vago-
nov koruze, 1 vagon moke in 1 vagon otro-
bov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad,
79/80 160 — 163; okolica Sombor, 79/80 kg
152,5 — 157,5; srednjebaška, 79/80 kg 165
do 170; baška, potiska, gornjebaška in gor-
njebanaška, 79/80 kg 167,5 — 172,5; bana-
ška, Bega, 79/80 165—167,5; sremska, 78 kg
152,50 — 157,5, okolica Indija 78 kg
152,50 — 162,5. — Ječmen: baški in
sremski, 63/64 kg 115—120. Oves: baški,
sremski in slavonski 150 — 155. Kuruza:
baška in sremska 100—102,50; za maj
102,50—105; ladja Dunav Sava 100—102,50.
Moka: baška »O« in »Ogg« 250 — 265; »2«
215 — 225; »5« 195 — 205; »6« 187,5—192,5;
»7« 152,5 — 157,5; »8« 130 — 135. Otrobi:
baški 130 — 135; banaški, slavonski 125
do 130.

+ Somborska blagovna borza (28. t. m.)
Tendencia nespremenjena. Promet 221 vag.
Pšenica: baška, potiska, šlep, 80 kg 162,50
do 170; okolica Sombor, 78/79 kg 150
do 155; gornjebaška 79/80 kg 157,50 do
162,50, slavonska, 78 kg 150—155. —
Oves: baški, sremski, slavonski 150—155.
Ječmen: baški, 64/65 kg 140—145. Kuruza:
baška 100 — 102, za maj 102 — 106. Moka:
baška »O« in »Ogg« 245—255; »2« 215 do
225; »5« 190 — 200; »6« 175 — 185; »7« 150
do 160; »8« 135—140. Otrobi: baški 135 do
140.

+ Budimpeštanska termiska borza (28.
t. m.) Tendencia lahka, promet miren. Pše-
nica: za maj 15,46 — 15,47, za junij 15,32 do
15,34; rž: za maj 13,85 — 13,88; koruza: za
maj 13,59 — 13,60, za julij 13,83 — 13,85,
tranzitna za maj 10,80 — 10,85, za julij
11,10 — 11,12.

Sport

**Razpis propagandne staletje
po Ljubljani za prehodno darilo
dnevnika »Jutro«**

ASK Primorje razpisuje na binkoštni
ponedeljek 25. maja propagandni stafetni
tek skozi Ljubljano za prehodno darilo
»Jutra«, bronasti kip »Matije Gubca«,
umetniško delo akademskega kiparja Loj-
ze Dolinarja, s startom ob 11.

Start Narodni dom, cilj Nunska cerkev.
Tekmovalna proga je: prva proga: Narod-
ni dom — pošta, 280 m; druga: pošta —
Dalmatinova, 200 m; tretja: Dalmatinova
— hotel Štrukelj, 300 m; četrta: hotel
Štrukelj — Komenskega — Resljeva —
Zmajev most, 350 m; peta: Zmajev most —
Kopitarjeva — Vodnikov spomenik, 260
m; šesta: Vodnikov spomenik — Pred
Skofijo — Stritarjeva — Prešernov spo-
menik, 350 m; sedma: Prešernov spo-
menik — pošta, 200 m; osma: pošta — Nun-
ska cerkev, 280 m.

Proga ima predaje: I. pošta, II. vogal
Dunajske c. in Dalmatinovo ul., III. vhod
v toht Štrukelj, IV. leva stran Zmajevega
mosta, V. Vodnikov spomenik, VI. Preš-
ernov spomenik, VII. pošta. Proga je dolga
2220 m.

Prehodno darilo »Jutra« preide v defini-
tivno last onega kluba, ki zmaga v stafeti
ali štirikrat zaporedoma ali pa šestkrat v
presledkih. Vsakoletni zmagovalci dobi ob
»Jutra« priznalo diplomu in ima do za-
časne posesti darila, ako da zadostno ga-
rancijo za njegovo ohranitev ter primerne
prostore. Drugače ostane darilo v shrambi
JLAS, odnosno »Jutra«.

Tekmovanje se vrši po obcem pravilni-
ku za tekmovalce JLAS v Zagrebu. —
Tekmovanje je odprto za vse klube člane
JLAS v Zagrebu. — Prijavnina znaša za
moštvo 50 Din. — Prijave je nasloviti naj-
kasneje do 18. maja do 12. na naslov S.

Sokolske vesti

**Zupni prednjaški tečaj sokolske župe
Ljubljana** za vodnike in vodnice narašča-
ja in dece, ki bi se moral vršiti od 3. do
10. maja, je zaradi obolenja vodnika teča-
ja preložen na poznejši čas. Kdaj se bo
vršil, bomo pravočasno naznanili. Zdravo!
Zupno načelstvo.

**Ministrstvo prosvete opozarja s posebnim
spisom preko saveza SKJ vse sokolske ed-
nice, društva in čete ter župe, da naj se
obračajo na ministrstva vobče edino pre-
ko saveza, ker se drugače njihovih pred-
stavk ne bo vzelo v pretres. Zato je izdal
savez posebno okrožnico, ki je objavljena
v zadnji številki Sokolskega glasnika.**

Sokolsko društvo Zagreb I. bo slavilo
29. t. m. na dan obletnice smrti Zrinskega
in Frankopana 10-letnico obstoja z notra-
njo proslavo, ki se je udeležil za savez I.
podstarešina br. Gangl.

Glasilo našega prednjaštva »Sokol« vse-
buje v 4. številki uvodni članek »Po glavni
skupščini«, dalje pravilnik za tekme sokol-
skih čet, prispevek br. J. Kovača o tekmo-
vanju v natezanju vrvi, navodila za tekmo
v redovnih vajah sokolskih čet in končno
važne zaključke saveznega načelnštva in
glavne skupščine glede tehničnega dela. Za
župe in društva je tudi priročna tablica
za tekme. Nadaljnji članek obsega pogoje
in znakovanje za mednarodno tekmo za
svetovno prvenstvo, sledi razpis saveznega
tečaja v maju za lahko atletiko v Zagrebu.

Po sklepu saveza SKJ se udeležil naše So-
kolstvo mednarodnih tekem za svetovno
prvenstvo s 3—4 tekmovalci, vodnikom in

**Najfinerjša moka ni tako
fina kakor prašek, ki se
podeluje za Odol-zobno
pasto. Odol-zobna pasta
čisti dobro in čuva Vaše
zobje.**

Pomlad zahteva vestno negovanje kože

NIVEA-CREME
NIVEA-ULJE olje za kožo
in masazo

Oboje varuje vašo kožo pred vetrom in vremenskimi nepravilnostmi, ker je ona radi
zimске obleke postala mehka in zelo občutljiva. Oboje vsebuje edino svoje vrste —
EUCERIT mešanico, ki je sorodna sestavina — oboje prode baš radi svoje everitne
sestavine globoko v kožo in hrani vašo kožo izdatno in trajno. Nivea-creme in
Nivea-olja ne morete z ničemer nadomestiti, ker ni niti enega sredstva za negovanje
kože, ki bi vsebovalo Eucerit, a baš na tem temelji to čudno in prijetno delovanje, ki
neguje in varuje kožo. Nivea-crema: Največji učinek, najmanjši stroški.

Nivea-creme: Din 5.— do 22.—, Nivea-olja: 25.— do 35.—

Prolzva Jugosl. P. Belersdorf & Co. d. z o. z. Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

Sancin, Tavčarjeva ul. 1/III., in sicer ku-
vertirano. Naknadne prijave se sprejema-
jo do 22. maja do 12. proti dvojni prijavi-
nini.

ASK Primorje, Ljubljana.

Sportni drobci

Prihodno nedeljo se odvijajo po Jugo-
slaviji državno nogometno prvenstvo
tekmovalce v tekmah po ligah. V Beo-
gradu se bosta udarila sarajevski Sašk in
domači Sokol, v Zagrebu Concordia in
Hašk, dalje v Šabcu Mačva z Vojvodino,
v Velikem Bečkerek Obilič z PSK, v Su-
botici Baška s Sandom in v Osijeku Sla-
vija z Gradjskim. Zanimivo je, da se
vršijo že prvo nedeljo v Zagrebu, Subo-
tici, Šabcu in Osijeku tekme, ki veljajo
tudi sicer kot krajevni »derbiji«. V Lju-
bljani mišljeno srečanje med Ilirijo in
Gradjskim se najbrže ne bo vršilo, ker
Ilirija ni pristala na preložitve termina,
za katero je zaradi medmesne tekme Za-
greb-München dne 31. maja zaprosil Gra-
djski ozi. ZNP.

V haziškem prvenstvu ljubljanskega
podsaveza je treba zabeležiti še drugo
tekmo pretekle nedelje, ki se je vršila v
Sevnici med tamšnjo družino Save in
ljubljansko Ateno. Sava, ki je med naj-
mlajšimi družinami v podsavezu, je mo-
rala rutiniranim nasprotnicam podležiti
0 : 21.

Te dni bo padla zanimiva odločitev gle-
de izbire mesta za prihodno olimpijado.
Za nas je to vprašanje važno le zaradi te-
ga, ker bi nam bila z dolocitvijo kraja,
ki bi bil po dolgem času v večjem številu
dosegljiv tudi Jugoslovenom, dana prilika,
da si bomo lahko ogledali to svetov-
no, revijo olimpijskih tekmovalcev. Za to
čas v l. 1936. se je potegovalo mnogo dr-
žav. Na nedavnem kongresu mednarodne-
ga olimpijskega odbora se je položaj toli-
ko razčistil, da sta ostala kot najresnej-
ša kandidata le še Barcelona in Berlin.
Kakor se zatrjuje, ima Berlin več šans, ta-
ko da bomo imeli l. 1936. olimpijado naj-
bližje (Rim?), kar si jo smemo želeti.

SK Natak. Slicujem za danes o
20. seštanek v palači Delavske zbornice.
Kapetan.

Radio

Izvilleček iz programov

Sreda, 29. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. (Instrumen-
talna in jugoslovenska glasba). — 12.45:
Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plo-
šče, borza. — 18: Koncert radio - orkestra.
— 19: Vražje med koroskimi Slovenci. —
19.30: Ruščina. — 20: Koncert slovenskih
narodnih pesmi s spremljevanjem orkestra.
— 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 11.30: Plošče. — 12.45: Kon-
cert radio - orkestra. — 16: Plošče. — 17:
Koncert lahke glasbe. — 18: Narodni nape-
vi na kitaro. — 20: Koncert narodne glas-
be. — 20.30: Pevski večer. — 21.30: Plošče.
— 22: Poročila. — 22.20: Ruska ura. — ZA-
GREB 12.30: Plošče. — 17: Glasbeni pro-
gram za deco. — 20: Prenos iz Prage. —
22.10: Preno zvočnega filma. — PRAGA
19.05: Narodne pesmi. — 20: Program iz
Brna. — 21: Klavirski koncert. — BRNO
19.15: Godba na harmoniko. — 20: Shuh-
ogra. — 21.30: Preno koncerta iz Prage. —
VARŠAVA 17.45: Koncert orkestra. —
20.30: Koncert komorne glasbe. — 22.15:
Plošče. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11:
Koncert orkestra. — 13.10: Plošče. — 15.20:
Glasbena akademija. — 20: Veseloigra. —
22.10: Lahka godba orkestra. — BERLIN
18.30: Pevski koncert. — 19.35: Jazz - band.
— 22.15: Mešan glasbeni program. — 21.10:
Operni večer. — Godba za ples. — KONIG-
BERG 16.25: Koncert lahke glasbe. — 19.30:
Simfoničen koncert orkestra. —

Iz življenja in sveta

Nove zdravilne metode

Zdravljenje alergičnih bolezni in malokrvnosti

Na zadnji seji Dunajske zdravniške družbe sta poročala docent dr. Urbach in asistent Wiethe o velikih uspehih pri zdravljenju tako zvanih alergičnih bolezni, ki jih povzroča preobčutljivost telesnega tkiva proti določenim, opetovanim dražljajem. Najbolj znana med alergičnimi boleznimi je mrzlica, ki jo povzroča cvetni prah raznih trav, kakor tudi cvetočih grmov in dreves. Ta bolezen se očituje z mučnimi in močnimi katarji v nosu. Podobne učinke pa kaže, tudi določene vrste moke, kar se dogaja zlasti v pekovski obratih, dalje citronin sok, ki draži sluznico v nosu. V vseh takšnih primerih so dober pripomoček preparati iz snovi, ki povzročajo bolezen, in ti preparati napravijo sluznico neobčutljivo za nadaljnje dražljaje. Seveda

je treba najprej ugotoviti predmet, ki povzroča dražljaje, potem ni težko sestaviti primeren protivni preparat.

Na istem sestanku je govoril docent dr. Hitzinger o presenetljivih učinkih preparatov iz živalskih pljuč za zdravljenje malokrvnosti, tudi v primerih, ko je znani zdravilni postopek z jetrnimi preparati deloval silno počasi. Ameriški zdravniki so odkrili metodo zdravljenja te bolezni z jetrnimi preparati in jetrno dieto. Posledica je bila ta, da so jetra v ceni silno zrasla, postala so važna, toda drag medikament. Pozneje so našli, da učinkuje želodčna sluznica, zlasti prašičja, enako ali še bolje nego jetra. Sedaj pa dajejo preparati iz živalskih pljuč sploh najboljše rezultate.

Finančni kralji

Od leve proti desni: ameriški državni tajnik Mellon, guverner Angleške banke Montague Norman in ameriški bančnik Evgen Meyer. (Sir Montague Norman je odpotoval v Ameriko, da se posvetuje z ameriškim finančnikom o svetovnih finančnih problemih)

Grajska drama

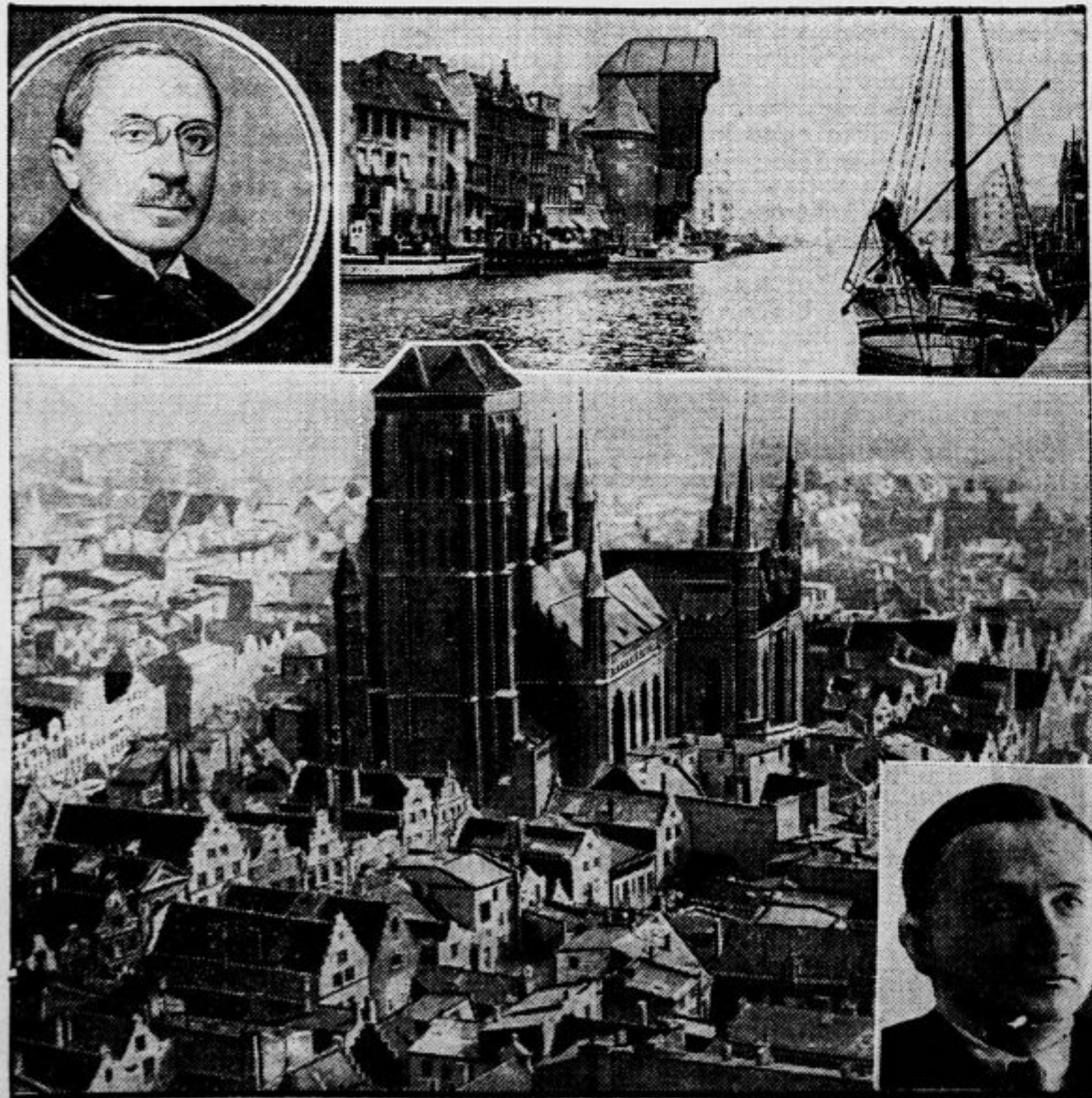
V okolici Vilna na Poljskem se je odigrala izredna drama, ki bi lahko nudila snov za roman iz življenja graščakov. Neki Senjanski je postal polnoleten, prevzel po starših podedovano veleposestvo in zasnil bil lepo sosedo iz istih plemiških krogov.

Ko je bil določen dan za svatbo, je vabil sosedo in se med drugim oglašil pri najstarejšem mejašu Szepkowiczu. A ta je nenadno mlačenicu pričel prigovarjati, naj si poišče rajši drugo nevesto. Začuden ženin je sosedo naposled vprašal, ali mu ni znano o nevesti kaj slabega in ga opozoril, da bo zahteval dokaz ali zadoščenje. Tedaj mu je Szepkowicz razodel, da bi pomenil zakon krvosramnost, ker sta nevesta in ženin brat pa sestra. Svojetasno je imel Szepkowicz razmerje z obema materama in točno ve, da sta ženin in nevesta njegova otroka. Na to je pograbil Senjanski revolver, ustrelil Szepkowicza, odhitel k nevesti in jo ustrelil. Naposled je s tretjim strelom končal svoje življenje. Namesto svatbe so morali opraviti sorodniki trojni pogreb.

Röntgenolog se je opek

Dunajski röntgenolog dr. Gvidon Holzknecht se je pri svojem znanstvenem opravilu tako opek na desno roko, da so mu jo morali odrezati. Dr. Holzknecht se je podvrnil operaciji z največjo hladnokrvnostjo in zdaj izdelujejo protezo, ki mu bo omogočila še nadaljnje eksperimentiranje.

Svobodno mesto Gdansk

Zgoraj levo: predsednik gdanskega senata dr. Ziehm, poleg del pristanišča, spodaj gdanska katedrala, desno: odstopilvi poljski generalni konzul Strassburger.

Velikanski dragulj

V Nanking je po dolgi nevarni poti dospel Kvang Li, pooblaščenec deželne vlade v Sin Kiang. Prinesel je velikanski nebrušeni smaragd, ki tehta skoro 20 kg. Našli so ga v suhi strugi reke Sin Kiang, po kateri se imenuje dežela. Obilna vlada je sklenila pokloniti dragulj osrednji kitajski vladi. Slednja je zaslala strokovnjake in ugotovila, da bo kakor zeljnata glava velik smaragd postal po brušenju znatno manjši. Naredili bodo iz njega državni pečat nacionalistične vlade v obliki kocke, ki bo merila po 20 cm višine, širine in dolžine.

Deželni svetnik Kvang Li pripoveduje, da se je globoko oddahnil, ko je končal svoje mesec dni dolgo potovanje. Sin Kiang je na Kitajskem daljnem zapadu. Kvang je prepotoval s karavano 1500 km po nevarni puščavi in moral prevažati visoko gorovje, kjer tvorijo edino pot struge hudournikov. Dosegel je Pekinsko železnico, iz Pekinga odpotoval v Tjanzin in od tod zopet z železnico v Nanking. Ves ta čas je skrival 20 kg težki smaragd v svežnji stare obleke.

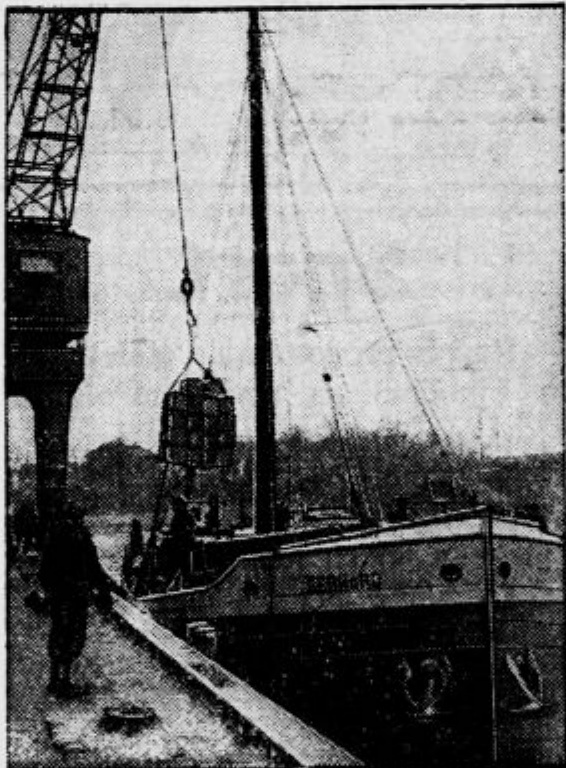
Diamondov brat bo tožil avstrijsko državo

V začetku januarja so aretirali avstrijski orožniki ob Brennerju mladega Američana, ki je hotel peš v Italijo. Mladenič je navedel, da se imenuje John Diamond, da je brat proslulega kralja newyorških banditov in da je šel s 5000 dolarji na potovanje po Evropi. V Innsbrucku je izgubil ves svoj denar s kvartami. Avstrijske oblasti niso vedele, kaj bi z njim in so ga vtaknile v zapor, kjer je predsedal nad štiri mesece — prav za prav brez vsakega vzroka.

Te dni pa so prejeli od Jacka Diamonda sporočilo, da gre res za njegovega brata. Obenem mu je nakazal 500 dolarjev, da bi mogel potovati naprej. (Med tem so Jacka Diamonda, kakor je naš list že poročal, v Ameriki umorili.) Johna so nato izpustili in ga odpravili do italijanske meje. Tu so se ga pa italijanske obmejne straže branile na vse kriplje, nakar so ga morali avstrijski orožniki odvesti zopet v Innsbruck.

Prejel je dovoljenje, da sme za nekaj dni ostati v Avstriji in John je izkoristil ta preporočilo, da je ukrenil vse potrebno za tožbo, ki jo je vložil proti avstr. državi. Tožil bo za odškodnino, ker so ga zaprli, ne da bi bil kaj zagrešil.

Direktna paroplovna zveza Kodanj — Berlin

Motorni čoln »Gerhard« (na sliki v berlinskem zapadnem pristanišču) je otvoril prvo direktno zvezo med dansko in nemško prestolnico.

Drobne zanimivosti

Pametni sklepi

Švicarski kanton Thurgau je že pred dolgimi leti sprejel zakon, po katerem se vsak mrtvec pokopije polovico na občinske in polovico na kantonske stroške. Tako lahko tam umre vsakdo brez skrbi, da bo s svojo smrtjo napravil svojim najbližjim sorodnikom čestokrat težko premagljivo stroško. Pred kratkim pa je veliki svet iste kantona napravil drug, isto tako pameten sklep. Odredil je namreč, da prejme vsaka porodnica, ki je potrjena obveznemu bolniškemu zavarovanju, od države za porod novega bodočega državljanca (ali državljanke) 10 frankov državne podpore, za dvojčka 20 frankov itd. Obenem so vse večje thurgauske občine sprejele dodatne sklepe, po katerih so ženske za časa poroda, naj si bodo bogate ali revne, rešene vsakršnih stroškov. Splošnost skrbi torej v kantonu Thurgau za rojstvo in za smrt vsakega svojega člana.

Izumirajoči Carigrad

Ljudsko štetje, ki se je nedavno vršilo v Carigradu glede na bližnje volitve v turški parlament, je pokazalo, da se je prebivalstvo bivšesultanove prestolnice iznova skrcilo za 109.000 duš. Po statistikah iz 1927 je imel Carigrad takrat še 660.000 prebivalcev. Zdaj jih ima samo 541.869. Posebno močno se je skrcilo število moških, ki jih je bilo pred štirimi leti še 409.000, dočim jih je zdaj samo še 312.000. Moški se izseljujejo poglavito zaradi tega, ker se ne morejo več preživljati, prilike za zaslužek pa nimajo nobene.

»Skandal« v varšavski operi

V varšavski operi je bila nedavno slavna nočna predstava na čast maršalu Piłsudskemu. Predvajali so »Kraljevskega ljubimca« s prizorom v spalnici. V tem prizoru sta prišla na oder junak in junakinja igre v tako pomanjkljivi obleki, da se je občinstvo začelo zgražati. Maršal Piłsudski je odšel iz gledališča in njegovemu zgledu so sledili tudi člani vlade. Kakor zatrjujejo, bo moral ravnatelj opere zapustiti svoje mesto.

Parlamentarne volitve v Turčiji

Po zadnjih vesteh iz Carigrada je bilo izvoljenih vseh 287 kandidatov ljudske (vladne) stranke in 20 nezavisnih kandidatov. Bivša liberal-republ. opozicija bo imela v parlamentu enega samega poslanca. Slika kaže prizor iz volilne propagande: Turške žene in dekleta nosijo po carigradskih ulicah okrašeno sliko državnega predsednika Kemal paše.

Poklicni zločinci

Kriminalnopolitične opazke po Kürtenovem procesu

V zadnji številki nemškega »Arhiva za kriminalologijo« je izšel zanimiv članek h Kürtenovemu procesu, iz katerega posnemamo naslednje glavne misli:

Mnoga poročila iz Düsseldorfa so označila Kürtenovo morilsko serijo kot »nekaj brezprimernega v literaturi in kot »fenomen, ki mu stojiš nasproti brez razumevanja.« V resnici pa ni ta primer nič edinstvenega in še manj se upira kriminalistični prognozi.

1926 je izdal Heindl knjigo »Poklicni zločinec«, v kateri sta napovedana pot in konec strahovitega Düsseldorfskega vampirja, ne da bi ga Heindl takrat še poznal. Heindl je obdelal v tej knjigi zgodovino vseh

serijskih morilcev

v zadnjih 100 letih in je ugotovil, kako se razvijajo po nekem določenem zakonu. Iz značaja nekih predkazni se da s točnostjo napovedati, kakšno pot pojdejo poklicni zločinci.

Pred vsem so že družinske razmere, v katerih odrasle otrok, zanesljivo znamenje za njegovo bodočo kariero. Otroci alkoholikov, ki so v tesnem prostoru svoje doma neprestane priče najrazličnejših ekscesov, so predestinirani za poklicne zločince. Tu se naučijo raznih manjših hudodelstev, ki jih potem od prestane kazni do prestane kazni izvajajo s čim dalje večjo rutiniranostjo in jih počasi nekako prisljeni skombinirajo z drugimi, večjimi in nevarnejšimi zločini. To gre po istem

zakonu izpopolnjevanja,

ki mu je podvrženo vsako, v neko smer obrnjeno trajno udejstvovanje, bodisi nepošteno ali pošteno — n. pr. tudi znanstveno in umetniško udejstvovanje.

Kot tipičen primer, ki kaže veliko sorodnost s Kürtenovim primerom, bi lahko vzeli razvoj francoskega množestvenega morilca Landruja. Landru, ki je svojo mladost preživel tudi nekoliko v istih okoliščinah kakor Kürten, se je bavil najprej z ženskimimi goljufijami. To mu je prinašalo vedno nove ovadbe in vedno nove kazni, vedno zopet so ga izpuščali v prostost, ki jo je izkoristil za ponovne goljufije. Sčasoma pa se je naučil svoje žrtve odstranjevati, da ga niso mogle ovajati. Iz nekdanjega običajnega ženskenega goljufa se

je razvil v seksualnega zločilca in enega najstrašnejših morilcev v zgodovini človeštva. Dokazali so mu 11 umorov, osumljen pa je bil odstranitve in umora — 280 žensk.

Pri tem je posebno tragično, da bi se dal vsaj najstarejši del njegove kariere z lahkoto preprečiti, ker pozna francoski zakon uredbo, da je treba povratne zločince

internirati do smrti,

čim je število njihovih zločinov (tudi če so manjši zločini) doseglo neko mero, iz katere se da sklepati, da je zločinec neopeljiv in da bo samo čim dalje nevarnejši. Takšno trajno internacijo so bili nad Landrujem že izrekli, a usoda je hotela, da je baš tiste dni izbruhnila svetovna vojna in so pozabili izvršiti sodo.

Kar je bilo na Nemškem sistem. Tam ne predvideva noben paragraf trajne internacije za povratne zločince in zato je bilo mogoče, da se je razvil tam cel kup strahotnih individuev, kakor Hermann, Grossmann, Denke in Kürten, ki so začeli svoje kariere z delikti manjše vrste (male goljufije, tatvine, surovosti), ki so zaradi tega presedeli neštete kazni in so v veliki meri baš zaradi tega, da se ubranijo nove kazni, začeli izvrševati svojo

zločinsko obrt

s krvavo primerso. Grossmann je pred končno obsodbo zaradi seksualnih umorov presedel 25 kazni za tatvine in posilstva. Kürten je 20 let svojega življenja opravil po ječah in vendar ni bilo možnosti, da bi ga zapril enkrat za vselej in končal njegovo več nego nedvomno zločinsko pot.

Zato polagajo moderni kriminalisti in pravniki vedno več poudarka v zahtevo po uredbi

trajne, pravčasne internacije

za neopeljivih delinkventov. Saj je lahko ta internacija kolikor mogoče humano urejena, glavno pa je, da »strojen« zločinec ne dobi več prilike v prostosti nadaljevati svoje poti do zadnje, neizbežne komplikacije. Za takšno internacijo se zdaj po Kürtenovem primeru zavzemajo vse stranke v Nemčiji in kakor vse kaže, bo soglasno sprejeta v okviru novega kazenskega zakonika.

Carusova hči pričinja kariero

11letna Gloria Caruso s svojo materjo Dorotejo

ki živi v Ameriki. Nedavno je imelo dekletke radio predavanje za otroke, ki je vzbudilo veliko pozornost. Mala Gloria hoče postati pevka in ima baže krasen glas.

Višek štedljivosti

Povojni ekonomisti stalno naglašajo velik pomen štedljivosti. Sotrudnik »Glasgow Bulletin« pripoveduje, da beleži najvišji uspeh na tem področju ciganska družina, ki jo je opazoval v taborišču blizu Glasgowa. Cigan je kadil pipo in ni spustil po vsakem požirku dima v zrak, temveč se je poslužil po vrsti zdaj ene, zdaj druge slamice. Drugi konec slamice sta stiskali med zobmi njegova žena oziroma mati, ki sta hlastno srkali dim.

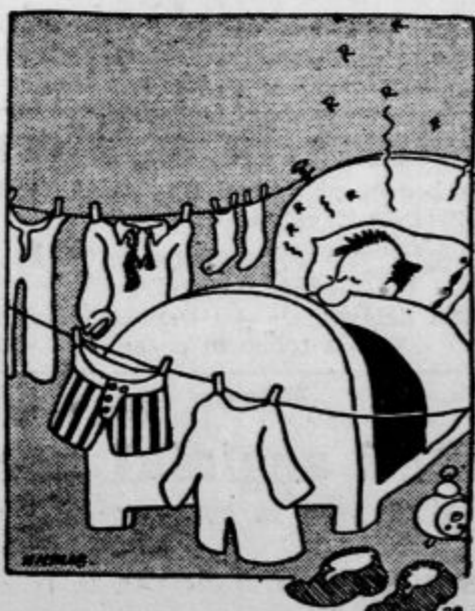
Šolske krave

Polovica vsega prebivalstva Združenih držav biva po mestih. Ameriška mesta imajo jako maloštevno živalstvo: pse, mačke, vervece, v kletkah, golobe in vrabce. Avtomobili so popolnoma izpodrinili konjsko vprego. Ovca, prašič ali tele povzročajo na ulici pravo senzacijo kakor slon ali velbird pri nas. Šolski otroci poznajo živali samo iz knjig in kinematografa. Zverinjaki so jako redki. Zato je zdaj nakupil magistrat v Los Angelesu več krav in nastavljal izprašane molzarke. Slednje se vozijo s posebnimi tovornimi avtomobili po šolah, otrokom predavajo molžo in razdelijo sveže mleko. Te šolske predstave imajo velik uspeh in privabijo tudi odrasle ljudi, ki niso nikoli v življenju videli nobene krave.

Sterilizacija zločincev v Ameriki

Državni guverner Murray v Oklahami je odobril zakonski načrt, ki predvideva sterilizacijo neopeljivih zločincev in neozdravljivih norcev. V poštveh pridejo moški pod 67 letom in ženske pod 47 letom.

Vsak dan ena

Praktična metoda za one, ki jutraj radi poleže.

